

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

ПАМ'ЯТАТИ ЗАВЖДИ!

Святкування Дня Перемоги у столиці, через присутність Президента України на святковому параді в Москві, почалося після чотирнадцятої години. Поклавши квіти до монумента Вічної Слави, Президент України Віктор Ющенко, Голова Верховної Ради Володимир Литвин, Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко, київський міський голова Олександр Омельченко, члени уряду та ветерани вшанували пам'ять загиблих хвилиною мовчання. Після якої пролунав Державний гімн України та військовий салют.

А на Хрещатику від Бессарабської до Європейської площі, під марш військового оркестру та під штандартами чотирьох українських і двох білоруських фронтів, пройшла святкова колона ветеранів на чолі з керівництвом держави. Жителі міста та гості столиці на якийсь час навіть прорвали заслін із охорони й почали вручати квіти колишнім воїнам. Загалом в урочистій ході взяло участь понад три тисячі ветеранів. Звіти учасники ходи вирушили до Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 рр.». Там керівники країни поклали квіти до скульптурної композиції визволення Києва.
(Закінчення на 5-й стор.).

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

День уряду і парламентські слухання перенесено

День уряду «Про хід виконання заходів щодо вступу України до Світової організації торгівлі» і парламентські слухання «Соціальне страхування та соціальне забезпечення в Україні» перенесуться орієнтовно на 17 травня 2005 року. Про це йдеться на офіційному сайті парламенту. Вчорашні заплановані заходи перенесено у зв'язку з розпорядженням Кабінету Міністрів «Про перенесення робочого дня з вівторка, 10 травня, на суботу, 14 травня 2005 року».

Верховний представник ЄС із зовнішньої політики та безпеки Хав'єр СОЛАНА заперечив думку деяких спостерігачів про те, що однією з обов'язкових умов для вступу України до ЄС нібито є вихід України з Єдиного економічного простору

■ У НОМЕР

Україна—Росія: пріоритети визначено

Президенти України та Росії Віктор Ющенко і Володимир Путін накреслили п'ятнадцять найважливіших пунктів порядку денного в двосторонніх відносинах і створили комісію «Путін—Ющенко». Такі підсумки двосторонньої зустрічі президентів у Москві, що відбулася після закінчення неформального саміту глав держав СНД 8 травня.

У комісії буде чотири комітети: оборони, міжнародного співробітництва, економічного співробітництва і гуманітарної сфери. У рамках комісії можуть також створюватися підкомітети і робочі групи з інших питань двостороннього співробітництва. Загальну координацію роботи комісії здійснюватимуть Рада національної безпеки й оборони України і Рада безпеки РФ.

Під час зустрічі глав держав також обговорювалися ключові питання двосторонніх відносин. Серед найважливіших Віктор Ющенко

назвав економічне співробітництво, створення зони вільної торгівлі і Єдиного економічного простору, делімітацію (документальне закріплення) державного кордону.

За словами Президента України, досягнуто домовленості, що в 2005 році всі ці питання реалізовуватимуть у вигляді так званих «дорожніх карт».

До Європи через Чигирин

Ще в сімнадцятому столітті, за гетьманування Богдана Хмельницького, Україна мала дипломатичні зв'язки з 14 країнами Європи. Тому нині, обговорюючи проблему міжнародної інтеграції, кажуть земляки, потрібно говорити не про нове налагодження зв'язків зі Старим Світом, а про повернення нашої країни в Європу. Ця думка прозвучала на засіданні «круглого столу», проведеного Інститутом євро-атлантичного співробітництва, представництвом Фонду Конрада Аденауера в Україні та Черкаською облдержадміністрацією. Тема обговорення — «Нова Україна в оновленій Європі» — викли-

кала великий інтерес у представників органів державного управління, місцевого самоврядування, освіти, науки, культури, туризму, які взяли активну участь у дискусії.

Черкаське засідання — це 32-й регіональний інформаційно-освітній захід Інституту євро-атлантичного співробітництва, усі вони здійснені впродовж останніх трьох років, повідомляє наш власний кореспондент ЛІДІЯ ТИТАРЕНКО.

На поля виходить авіація

Літаки, вертольоти і навіть дельтаплани довелося підняти в небо аграріям, щоб провести необхідний комплекс робіт з підживлення та обробки отрутохімікатами озимих. Запізніла весна порушила технологію на полях, тому всупереч правилам виконувати дві операції доводиться разом. Зробити це поверненим способом практично неможливо, тому на двадцяти тисячах гектарів довелося використати сільськогосподарську авіацію, повідомляє наш хмельницький кореспондент ІРИНА КОЗАК.

■ Я ВАМ ПИШУ

Взявши у руки «Голос»

«Голос України» читаємо з початку нинішнього року. Газета нам дуже подобається. Адже на її сторінках яскраво висвітлюються події нашого непростого сьогодення, виступають відомі політики та громадські діячі. Одне слово, взявши у руки «Голос», можна в повній мірі отримати інформацію про життя в нашій країні та за кордоном. А ще дуже приємно, що ви даєте вичерпні відповіді на запитання читачів. Щиро дякуємо за цікаві й корисні новини.

Олександр АНІН.

Ічня
Чернігівської області.

■ ФОТОФАКТ

Антинатовські пікети в Севастополі організувало громадське об'єднання «Держава», протестуючи проти участі в заходах із святкування 60-річчя Перемоги більш як 300 моряків з корабля ВМС США «Carny».

Фото Володимира ГУБАНОВА (УНІАН).

Президія Центрального комітету профспілки працівників вугільної промисловості України вирішила оголосити в галузі передстрайковий стан у зв'язку з порушенням законодавства про працю, галузевих угод і колективних договорів

Голова СБУ Олександр ТУРЧИНОВ: «Тема незаконного продажу ракет Х-55 Ірану та Китаю — свідоме просочення інформації з СБУ. Це були міжвідомчі розборки для усунення одних генералів і просування інших»

■ У НОМЕР

Політреформу на референдум?

Президент України Віктор Ющенко вдруге зізнався: він прихильник перегляду політичної реформи. В інтерв'ю телеканалу «1+1» він зазначив, що з цього приводу навіть доцільно провести референдум. Щоправда, сам глава держави не збирається ініціювати цей процес, а каже про «політичні сили в парламенті».

Поки що йдеться про можливість перегляду незначних положень. Наприклад — дозволити народним обранцям міняти фракції.

Стосовно повноважень парламенту, уряду і глави держави — небагатослівні натяки. «І Верховна Рада, і Президент, і уряд мають чітко розуміти одне — у нас має зберегтись система вертикалі», — резюмував Віктор Ющенко.

ДУМКИ З ПРИВОДУ

Тамара ПРОШКУРАТОВА (СДПУ(о):

— До перегляду політичної реформи ставлюся негативно. Зміни прийнято. Нагадаю: політреформу приймали в пакеті із законом про вибори Президента. Отже, треба переглядати і цей закон. На його основі відбулися президентські вибори. Виходить, главу держави обрали нелегітимно?

Василь НАДРАГА (НПУ):

— Я не можу погодитися з переглядом реформи. Оскільки зміни узгоджувалися і приймалися шляхом довгого і важкого компромісу всіма учасниками політичного процесу.

Степан ГАВРИШ («Демократичні ініціативи»):

— Заява Президента свідчить про можливе проведення ревізії політичного консенсусу в Верховній Раді, що привів до влади самого Ющенка. Конституційна реформа є частиною не лише політичної реформи, а й великого пакета, до якого входять і зміни до Закону «Про вибори Президента України», що юридично оформили легітимність третього туру виборів і перемогу Ющенка. Перегляд може призвести до підриву суспільної довіри. А якщо зважити на той факт, що великий пакет приймався під знаком рішення міжнародного «круглого столу», — до підриву і міжнародної довіри до чинної влади. Референдум «навпаки» щодо змін до Конституції — юридично неможливий. Заява Ющенка — не його власна позиція, а намагання його оточення максимально використати владу глави держави у своїх інтересах.

Юрій КАРМАЗІН («Наша Україна»):

— Переглядати політреформу недоцільно. Президентові повноважень завжди вистачало і вистачатиме. Інша справа, що їх не вистачає комусь із його оточення. На жаль, нова команда має хибити старої влади. Люди очікують більших і швидших змін, ніж є, і пов'язують їх із політичною реформою. Підсилення ролі парламенту поставить уряд під закон, а не над ним. Бо останній приклад, як зірвалися парламентські слухання через заяву Тимошенко про те, що 10 травня — вихідний день, засвідчує: над законом ніхто не повинен бути. Про необхідність політичної реформи свідчить і бажання нових міністрів підганяти під себе закони, не розібравшись у своїх відомствах.

Доктор Лотар Віке повертається до клініки «Рудольфінерхаус»

Київ. 10 травня. УНІАН. Доктор Лотар Віке, який був звільнений з віденської клініки «Рудольфінерхаус» через маніпуляції навколо інформації про отруєння у вересні минулого року на той час кандидата у Президенти Віктора Ющенка, повертається до цієї медичної установи.

Як повідомляє «Українська правда» з посиланням на Associated Press, Л. Віке досягнув угоди з «Рудольфінерхаус», яка звільнила його через те, що він, не будучи лікуючим лікарем В. Ющенка і не маючи підстав для того, поширив прес-реліз про те, що майбутній український Президент не був отруєний.

Підозрюють, що Л. Віке зробив це на замовлення піар-агентства, яке було найняте зятем тодішнього Президента Леоніда Кучми Віктором Пінчуком.

У понеділок про досягнення угоди між Л. Віке і «Рудольфінерхаус» повідомив Рудольф Циглер, керівник віденського суду, який розглядав справу.

Згідно з мировою угодою, Л. Віке повертається на свою посаду керівника департаменту diagnostic imaging «Рудольфінерхаус».

Однак, як відомо, раніше Л. Віке також представлявся як головний лікар «Рудольфінерхаус», і тепер про його повернення на цю посаду нічого невідомо.

За словами представника Л. Віке Клауса Гроссванга, угода з «Рудольфінерхаус» дозволяє йому бути на посаді керівника департаменту diagnostic imaging до 2008 року.

Первiсний контракт 64-річного Л. Віке, який був розірваний через скандал навколо отруєння В. Ющенка, закінчувався в 2011 році.

Тепер, згідно з повідомленням АР, і Л. Віке, і «Рудольфінерхаус» можуть відкликали домовленості до кінця місяця.

В основі конституційної реформи дієва система стримувань і противаг

Про це йшлося під час зустрічі Голови Верховної Ради України Володимира Литвина з міністром закордонних справ Чеської Республіки Цирілом Свободою.

Циріл Свобода підтвердив зацікавленість у розвитку відносин, а також заявив про підтримку України у прагненні до євроінтеграції. У зв'язку з цими процесами особливою, на думку пана міністра, є роль парламенту, оскільки необхідно внести багато уточнень до українського законодавства. Зокрема, він цікавився змінами до Конституції України.

Голова Верховної Ради Володимир Литвин вважає, що не знайдеться достатньої кількості голосів для ревізії вже схвалених змін. Водночас він не виключає можливості подання до Конституційного Суду від групи народних депутатів, які висловлюють сумніви стосовно коректності способу схвалення рішення у Верховній Раді. «Втім, саме такий механізм пакетного голосування знайшов підтримку в депутатах, перш ніж були проголосовані самі зміни», — зазначив Володимир Литвин. Він також додав, що процедура розгляду — внутрішня справа парламенту. А це не входить до кола питань, які є предметом розгляду Конституційного Суду. Володимир Литвин наголосив, що головна мета конституційної реформи

Фото Олександра КЛИМЕНЧУКА.

— створення структури влади з сильними Президентом, урядом та парламентом, які спільно будуватимуть демократичне суспільство, однією із засад якого є нормальна дієва система стримувань і противаг.

Сторони також обмінялися думками про двосторонню співпрацю. «Ми задоволені рівнем відносин між парламентами двох країн і відзначаємо, що є всі підстави дивитися з оптимізмом на подальший розвиток відносин між Україною та Чехією», — зазначив Володимир Литвин. Як повідомив прес-секретар глави ВР Ігор Сторожук, під час зустрічі Володимир Литвин наголосив, що в Україні велике значення надається візиту Президента Чехії Вацлава Клауса, який той планує здійснити в червні.

Яна СТАДІЛЬНА.

Єдність і цілісність — запорука розвитку

Пам'ять про Велику Вітчизняну війну неможливо роз'єднати. Бо Перемогу виборювали представники багатьох народів, а єдність і взаємовиручка тих часів мають бути нинішнім поколінням взяті на озброєння. Ця думка Володимира Литвина була лейтмотивом його одноденної поїздки на Луганщину. Виступаючи напередодні 9 Травня на урочистих зборах у Севеодонецьку Луганської області, він наголосив: є глибокий символ в тому,

що Перемогу ми святкуємо весною. Бо це період, коли хочеться жити і творити. Голова ВР вручив відзнаки Верховної Ради України групі ветеранів і поклав квіти до меморіалу Слави.

«Єдність і цілісність — запорука нашого розвитку, нашого життя», — такі слова лунали у Льодовому палаці спорту, де кілька місяців тому говорили про федералізацію. Саме тоді, переконаний голова Севеодонецька Володимир Грицишин, Володимир

Литвин узяв відповідальність за ситуацію в державі, а ВР прийняла правильне рішення і було збережено мир та спокій в державі.

Проте під час парламентських виборів 2006 року тема федералізму навряд чи буде реанімована. На думку Голови ВР, тоді це був «політологічний прийом» і «останній ресурс». А нині ці питання треба зняти з порядку денного.

Говорячи про 2006 рік, Володимир Литвин зауважив, що Народна

партія може піти на парламентські вибори самостійно. Але тоді, коли зможе здобути більше місць у ВР, ніж у випадку блокування з іншими політичними силами. Однак нині тривають переговори між учасниками майбутніх парламентських виборів.

Що стосується об'єднання з іншими країнами, то потрібні поміркованість і захист національних інтересів. І треба спокійно, за словами Володимира Литвина, сприймати заяву Узбекистану про вихід із ГУУАМ. Оскільки головне — щоб ця організація продемонструвала свою дієздатність.

Алла АНТИПОВА, Наталія ЯРЕМЕНКО.

Президенту України В. Ющенку

Шановний Вікторе Андрійовичу!

14 серпня 2003 року з відповідним питанням я вже звертався до Леоніда Даниловича Кучми, але до цього часу відповіді не одержав.

Сподіваюся, що Ви вже знаєте про жителя Дніпропетровська, 59-річного інженера Володимира Ніколаєва, який має всі шанси потрапити до знаменитої Книги рекордів Гіннесса. Про світового рекордсмена зі здачі крові чимало розповідали у своїх публікаціях газети «Факты и комментарии», «День» та інші.

Заслужений донор України В. Ніколаєв за 38 років свого донорського стажу добровільно віддав для хворих і потерпілих під час аварій 254,3 літра крові і

138,9 літра плазми. Тобто здав їх утричі більше, ніж будь який інший донор на планеті.

Вважаючи, що така людина заслуговує на пошану з боку держави, прошу Вас розглянути кандидатуру Володимира Костянтиновича Ніколаєва як одного з реальних кандидатів на призначення почесного звання Героя України.

Я гадаю, що нехтувати таким вагомим внеском щедрого й милосердного у благородну справу не можна. Також знаю, що укази Президента про вшанування громадян України за особливі заслуги перед народом широка громадськість поважає. Тому присвоєння Володимирі Ніколаєву найвищої відзнаки нашої держави, безумовно, буде

сприйнято із вдячністю багатьма людьми України.

По-перше, це стало б конкретним виявом поваги до людей, які своєю кров'ю рятують життя інших. Скажіть, хіба за свої майже 40 років активної донорської діяльності Володимир Ніколаєв не заслуговує всенародної слави і шанування?

По-друге, таке справді мудре ваше рішення свідчитиме про особисту увагу до проблем, пов'язаних з розвитком донорства. А проблемами ці дуже нагальні. За оцінками фахівців, сьогодні в Україні донорство, на жаль, переживає не найкращі часи — з початку 90-х років кількість

донорів скоротилася майже вдвічі.

По-третє, за своїм змістом і соціальним навантаженням сам акт вшанування славного сина України став би справді історичним, бо підтвердив би продовження добрих традицій нашого народу.

Ну і, нарешті, це також збагатило б вагомий досвід світової нагородної практики, сприяло б зміцненню авторитету України та її Президента в міжнародній спільноті.

Прошу Вас, шановний Вікторе Андрійовичу, підтримати пропозицію щодо здійснення цієї цілком можливої акції пошани.

**З повагою
Сергій КІРОЯНЦ,
народний депутат
України.**

СОТ і проблеми українського села

У засобах масової інформації ведеться жвава дискусія про форсування вступу нашої країни до Світової організації торгівлі (СОТ), спричинена категоричною вимогою Президента України активізувати підготовку до вступу до цієї міжнародної організації вже нинішнього року.

Петро СИМОНЕНКО

про те, що Україна завдяки вступу до СОТ зможе інтегруватися у світовий економічний простір — не більше, ніж дешева ілюзія, пропагандистська ширма, за якою приховуються інтереси економічно сильних держав і транснаціональних корпорацій. Навпаки, вступом до СОТ Україна різко посилить весь комплекс найгостріших внутрішніх проблем дуже серйозною зовнішньою проблемою глобальної економічної нерівності. Адже якщо багаті країни в 1960-ті роки були багатіші за бідних у 30 разів, то наприкінці 1990-х — майже у 150 разів. Ця глобальна нерівність стала ключовою проблемою ХХІ століття.

Поміркуймо над нескладним запитанням: хто із суб'єктів міжнародних економічних відносин найбільше зацікавлений у усуненні всіх національних торговельних обмежень, спрямованих на захист внутрішнього ринку, на захист вітчизняного виробника і споживача? Відповідь очевидна: у цьому, насамперед, зацікавлені держави, що володіють могутніми, конкурентоспроможними економіками, які давно переросли масштаби своїх власних внутрішніх ринків і нині домагаються вступу до СОТ.

Досвід показує, що порівняно безпроблемним є членство у СОТ також і для тих країн, економіка яких така слабка і вочевидь неконкурентоспроможна, що вони навіть не виявляють будь-яких національних економічних інтересів, а їхні внутрішні ринки і так повністю й остаточно окуповані іноземними виробниками. Не дивно, що практично всі слаборозвинені країни Азії, Африки й Латинської Америки є членами СОТ.

А з найбільшими проблемами при вступі до СОТ стикаються такі держави, як Україна, котра за обсягами ВВП на душу населення належить до слаборозвинених країн і водночас володіє чималим економічним потенціалом, розвинутою виробничою інфраструктурою, висококваліфікованими кадрами, чітко вираженими національними інтересами. Разом з тим її економіка недостатньо конкурентоспроможна порівняно з розвиненими країнами. До того ж вона вже друге десятиліття перебуває в стадії вкрай неефективного реформування, внаслідок чого зазнала удвічі більших втрат, ніж у період Великої Вітчизняної війни.

І сподіватися, що вступ до СОТ автоматично призведе до розв'язання всіх економічних проблем, що найменше наївно і безвідповідально. Про це, до речі, свідчить досвід таких країн СНД, як Грузія і Киргизія, в яких після вступу до СОТ соціально-економічна ситуація ще більше загострилася.

Отож питання про вступ

України до СОТ геть не таке просте, воно потребує ретельного і всебічного соціально-економічного аналізу всіх можливих його наслідків — і позитивних, і негативних, щоб добитися при вступі найбільших вигод та переваг і зменшити прогнозовані втрати.

У цій ситуації поспішність, з якою офіційний Київ форсує вступ до СОТ, лише підтверджує відсутність ґрунтовного соціально-економічного відпрацювання всіх можливих наслідків, свідчить про вочевидь переважаючу політичну складову цього процесу. Правлячий режим укроті поставив немічного коня своєї економіки позаду скрипучого воза своєї недолугої політики, а на білому світі чудес, як відомо, не буває.

Вважаю, що бажання влади про вступ України до СОТ до кінця нинішнього року має відверто політичний, популістський і, я б сказав, навіть авантюристичний і волонтаристський характер. Адже процес вступу до СОТ досить складний і довготривалий. Тим більше що Україна досі ще навіть не отримала статус країни з ринковою економікою.

Звісно, Україна як член СОТ через деякий час зможе отримати низку переваг і переваг. Серед них можна гіпотетично назвати такі: активніша участь у міжнародній торгівлі та в міжнародному поділі праці, вплив на макроекономічну політику світу, створення умов для збільшення іноземних інвестицій у нашу країну, розширення співробітництва з ЄС, лібералізація доступу наших товарів на міжнародний ринок, зменшення втрат експортерів від дискримінаційних заходів і санкцій, доступ до механізму вирішення міжнародних спорів.

Проте вступ до СОТ може призвести до того, що значна частина внутрішнього ринку буде втрачена через невідповідність виробленої вітчизняної продукції європейським стандартам. І якщо країнам ЄС досить тільки зберегти стабільність, то конкурентоспроможність української продукції зможе забезпечити лише прискорений розвиток. За розрахунками, нам потрібно протягом п'яти років забезпечити не менш як 6-відсотковий приріст ВВП, інакше нас очікують нові соціальні проблеми.

Тож негативні економічні наслідки форсованого вступу України до СОТ можуть бути значно серйознішими, ніж дехто думає. Адже нині за індексом конкурентоспроможності Україна посідає серед 104 країн тільки 86-те місце. Крім того, Україна на 117-му місці у світі за індексом свободи підприємництва, а адміністративне втручання державних чиновників у сферу бізнесу має характер відвертого свавілля і дикого безчестя. До того ж дані соціологічних опитувань свідчать, що більшість українських виробників просто не готові до майбутньої конкурентної боротьби і навіть не володіють елементарною інформацією, в яких умовах і як їм доведеться працювати у разі вступу України до СОТ.

Сьогодні українські експортери отримують, як правило, нестабільні короткострокові договори і проекти, що ґрунтуються на тимчасових цінових перевагах і тому дуже вразливі від їх коливань. А національна стратегія, спрямована на одержання конкурентних переваг вищого порядку,

які досягаються на основі підвищення продуктивності праці та використання нових технологій, фактично відсутня.

У результаті протягом останнього десятиліття неухильно погіршується структура українського експорту, в якому понад 60 відсотків становить питома вага сировини і матеріалів, у тому числі 41 відсоток — продукція металургійної промисловості. Посилюється тенденція зниження якості експортної продукції, щорічно надходить понад тисячу серйозних рекламцій. Наша країна поступово втрачає традиційні ринки СНД, не завойовуючи при цьому нових «ніш» на світовому ринку. Переважно сировинний характер експорту, у свою чергу, призводить до атрофії науково-технічної сфери і переробних галузей промисловості, до звуження внутрішнього ринку.

За підрахунками фахівців, масштаби внутрішнього ринку за останнє десятиліття у зв'язку з низькою платоспроможністю населення скоротилися більш ніж удвічі, і частка експорту ще 1999 року перевищила частку внутрішнього споживання. Якщо в тій же Росії частка експорту становить 23 відсотки ВВП, у розвинених країнах — у межах 12—15, то в Україні — понад 50 відсотків. Це свідчить про критичну залежність нашої національної економіки від зовнішньоекономічної кон'юнктури.

Слід пам'ятати, що Україна зі вступом до СОТ не тільки отримуватиме доступ до ринків інших країн, а й водночас відкриває свої кордони для доступу іноземних товарів, що значно ускладнює захист вітчизняного товаровиробника.

Тим більше що Україна перебуває у досить невідгдних конкурентних умовах порівняно з країнами, які є безпосередніми учасниками міжнародної конкурентної боротьби вже 50 і більше років. Досить сказати, що рівень відповідності наших вітчизняних товарів і послуг значно нижчий за чинні стандарти і норми розвинених країн. І якщо сьогодні в Україні рівень гармонізації стандартів становить 36 відсотків, то в країнах—членах СОТ він удвічі вищий.

В узагальненому плані негативними наслідками інтеграції у СОТ можуть стати: збільшення обсягів імпорту, послаблення конкурентних позицій національного АПК, вугільної промисловості, авто-, авіа- і суднобудування, а також вітчизняного банківського капіталу. Тому є над чим працювати, щоб максимально мінімізувати, нейтралізувати ці негативні економічні чинники.

Але правлячий прозахідний режим Ющенка, не бачаючи визнати очевидне, спонукуваний Заходом до повернення вкладених в його обрання мільйонів доларів, усупереч національним інтересам країни провадить політику цілеспрямованої дезінформації суспільства щодо вступу України до СОТ. Достатньо ознаямитися з матеріалами провадних ЗМІ на цю тему: суспільство тупо переконують у тому, що членство в СОТ сприятиме вступу України до Європейського союзу, що відразу припиняться антидемпінгові розслідування, котрі нині проводяться в ряді країн проти українського експорту, що українські товари заповнять західні ринки. Одне слово, потечуть мошні ріки в кишеньках бєрегах і перед нами відкри-

ються ворота раю. На жаль, це не відповідає дійсності.

В Україні багато галузей виробництва підтримуються на плаву тільки завдяки протекціоністським заходам і прямій допомозі держави. Для цього активно використовується ввізне мито, яке держава штучно підтримує на надзвичайно високі рівні. І якщо митна ставка понад 14 відсотків вважається в СОТ неприйнятною або принаймні такою, що потребує окремої аргументації, то в Україні середня митна ставка для сільськогосподарських товарів до останнього часу перевищувала 60 відсотків. Це означає, що імпортер, ввозячи в Україну агропродукцію, має сплатити мито в розмірі 60 відсотків її вартості. Саме за рахунок цього на внутрішньому ринку забезпечується відносна конкурентоспроможність вітчизняної сільгосппродукції.

Тому політика зменшення митних тарифів, якою уряд Ющенка—Тимошенко також повертає борги за вибори імпортерам, тобто закордонним виробникам, закінчиться тим, що більшість галузей національного господарства опиняться в катастрофічному становищі, адже вже тепер багато підприємств є збитковими. Та найбільшого ризику зазнають сільськогосподарські підприємства. Адже, хоч як це прикро, Україна вже фактично перетворилася з експортера на імпортера харчових продуктів. Тільки торік із-за кордону ввезено до 50 відсотків від потреби для споживання м'яса і цукру, значні обсяги круп, макаронів, овочів та фруктів, іншої продукції. Порівняно з 1990 роком на третину погіршився рівень харчування населення.

Тут доречно нагадати, що в останній радянський період Україна щорічно мала зерна 51—52 мільйони тонн, м'яса — 6,5 мільйона тонн, молока 24,5 мільйона тонн, цукру — 6 мільйонів тонн. Нині в це навіть важко повірити, але у 1990 році було лише вісім нерентабельних господарств. Зрозуміло, весь світ поважав нас як сильну державу.

А тепер? Великотоварне виробництво знищено, матеріально-технічну базу розіяли, колись потужний агропромисловий комплекс зруйновано і відкинуто на півстоліття назад. І ось з лопатою, вилами і сапою ми йдемо у СОТ.

Отож питання вступу України до СОТ особливо болюче для аграрного сектору, який неспроможний конкурувати з іноземними компаніями як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Це може призвести до того, що загальні втрати агропромислового комплексу від цього вступу можуть, за деякими підрахунками, удвічі перевищити витрати на сільське господарство у консолідованому бюджеті України.

Багато членів СОТ уже висувують до нашої країни вочевидь непрості вимоги. Наприклад, США вимагають забезпечити вільний доступ на ринок своїх банківських і страховальних послуг (до речі, Україна вже погодилася на введення генетично змінених «ніжок Буша»). Японія пропонує скасувати список із 40 товарів, які повинні проходити санітарну перевірку при ввезенні на митну територію нашої країни. Австралія вимагає знизити розмір допомоги АПК до рівня 10 відсотків ВВП галузі, збільшити квоту на ввезення в Україну цукру-сирцю із

(Закінчення на 6-й стор.).

■ ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Цивільного та Сімейного кодексів України

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У частинах другій і третій статті 101 Цивільного процесуального кодексу України слово «п'ятнадцяти» замінити словом «чотирнадцяти».

2. У статті 16 та частині дванадцятій статті 18 Закону України «Про громадянство України» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 13, ст. 65) цифри «15» замінити цифрами «14».

П. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
5 квітня 2005 року.
№ 2508-IV.

ПОСТАНОВА

Верховної Ради України

Про відзначення 85-річчя з дня народження ушавленого льотчика, тричі Героя Радянського Союзу Івана Микитовича Кожедуба

У червні 2005 року виповнюється 85 років з дня народження Івана Микитовича Кожедуба — ушавленого сина українського народу, тричі Героя Радянського Союзу.

Враховуючи його величезний внесок у розгром гітлерівців у роки Великої Вітчизняної війни, у прискорення соціально-економічного розвитку України, у відбудову народного господарства у післявоєнні роки, Верховна Рада України **постановляє:**

1. У червні 2005 року урочисто відзначити 85-річчя від дня народження Івана Микитовича Кожедуба на державному рівні.

2. Кабінету Міністрів України розробити план заходів з відзначення 85-річчя з дня народження І. М. Кожедуба, в якому передбачити:

проведення урочистих зборів;
виділення коштів для реконструкції меморіального парку в селі Ображівка Шосткинського району Сумської області;
переоформлення експозиції сільського музею.

3. Забезпечити висвітлення ювілейних заходів у державних засобах масової інформації.

Голова
Верховної Ради України
В. ЛИТВИН.

м. Київ,
21 квітня 2005 року.
№ 2555-IV.

Колектив апарату Верховної Ради України з глибоким сумом сповіщає про смерть колишньої працівниці апарату **КОТЮЖАН** **Світлани Опанасівни** і висловлює щире співчуття рідним та близьким покійної.

Народні депутати України — члени Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України і працівники секретаріату комітету висловлюють глибокі співчуття головному консультанту секретаріату комітету Андрійчук Тамарі Григорівні у зв'язку зі смертю її чоловіка — **АНДРІЙЧУКА** **Анатолія Климовича**

СОТ і проблеми українського села

*(Закінчення.
Початок на 3-й стор.).*

цукрової тростини і скасувати мінімальну ціну на цукор і цукрову сировину. Куба наполягає, щоб Україна віддала їй 90 відсотків із загальної квоти з імпорту цукру. Нова Зеландія виставляє такі само умови стосовно молочної продукції. Польща й Австралія вимагають значно послабити митний режим для імпорту зерна й цукру. Киргизія — повернути 28 млн. доларів боргу колишньої УРСР.

І це далеко не повний перелік вимог. Якщо український уряд і далі намагатиметься будь-що виконати президентську вказівку про якнайшвидший вступ до СОТ, то доведеться ще багато чим пожертвувати. Фактично відбудеться перерозподіл внутрішнього продовольчого ринку на користь іноземних виробників та поставальників.

Статистичні дані свідчать, що сьогодні питомо вага продукції АПК у структурі експорту України становить лише 9,8 відсотка, і це при тому, що наша країна займає 30 відсотків світових чорноземів, до того ж найродючіших. З другого боку, в структурі нашого імпорту продукція АПК становить 6,3 відсотка. Що ж імпортуємо? В цьому навіть соромно зізнатися: імпортуємо тростинний цукор у бурякосіючу країну. Що й не дивно, адже порівняймо: у 1989 році врожайності цукрових буряків становила 316 центнерів з гектара, вироблено 5,8 мільйона тонн цукру, а нині ці показники у 3—4 рази менші.

Одна з причин такої ганебно низької врожайності цукрових буряків — однієї із основних сільськогосподарських культур — хижацька експлуатація землі дрібними орендарями. Адже вони, як правило, орендують у селян невеликі площі (до 300 гектарів) і на короткі терміни (до 5 років). При цьому сівозмін не дотримуються, землю не удобрюють, виснажують її монокультурами, наприклад, соняшником. Деградація ґрунту сягнула критичної межі й стала проблемою національної безпеки.

В Україні є всі природні умови (земля, клімат) для високоефективного, високотехнологічного і екологічного сільськогосподарського виробництва. Є висококваліфіковані кадри. Вченими підраховано, що Україна зі своїми багатими ресурсами спроможна прогодувати населення у кількості 250 млн. осіб. Потрібно тільки поставити вітчизняного виробника на рівні економічні умови з іншими учасниками сільськогосподарського ринку світу, перш за все компенсувати йому затрати на енергоносії, придбання племінних ресурсів, мінеральних добрив, дешеве кредитування нової сільгосптехніки і, звичайно, встановити податкові канікули на 5—7 років.

Боляче про це говорити, але за унікальності природних ресурсів України, пердусім її родючих чорноземів, урожайність основних культур у нас в 2—3 рази нижча, ніж в інших європейських країнах, а рентабельність сільськогосподарського виробництва не перевищує 2 відсотків (у 1990 році вона становила 40%).

Підраховано, що тільки у зв'язку із диспропорцією цін на промислову і сільськогосподарську продукцію село недоотримало за останні 10 років близько 57 млрд. гривень. Селяни вже забули, що таке заставні ціни. А це значить, що немає коштів для придбання

пального, добрив, засобів захисту рослин, що ставить під загрозу урожай 2005 року, а це у свою чергу серйозно загрожуює продовольчій безпеці країни.

Як бачимо, сільське господарство України ось вже п'ятнадцять років перебуває у стані постійної кризи. У результаті розвалені колосальні потужні сільгоспідприємства, збанкрутіли господарства-мільйонери, на 70 відсотків зменшився технічний парк, відсутність добрив призвела до скорочення посівів технічних та зернових культур, різко зменшилося поголів'я великої рогатої худоби, свиней та птиці, зруйновано тваринницькі приміщення, системи меліорації, перейшли у перелогі мільйони гектарів орної землі.

Звичайно, можна було б продовжувати говорити про недоліки в цьому плані режимів Кравчука і Кучми. Але вже зараз видно, що і нова «помаранчева» влада страшно далека від проблем сільського господарства. Так, у програмі діяльності так званого уряду народної довіри Ющенка—Тимошенка питанням аграрної політики присвячується лише кілька декларативних рядків. Тому і не дивно, що бюджетне фінансування АПК передбачено в обсягах в чотири рази менших від потреби. Зниження митних тарифів на м'ясо, олію, борошно, крупи, цукор — все це призведе до зменшення обсягів виробництва. У селах забули, коли востаннє будували житло для молодих спеціалістів, а це означає, що молодь остаточно поїде з села. Курсові махінації з долларом під газлом стабілізації гривні призведуть до того, що врешті-решт наступить фінансовий колапс... І це далеко не повний перелік усіх проблем.

У часи так званої перебудови в Україні виникло фермерство. Тоді воно розглядалось як перспективний напрям розвитку вітчизняного агровиробництва, як майбутні «сразові» господарства. Але таким так і не стало. А кількість проблем фермерських господарств щороку тільки зростає — із придбанням техніки, реалізацією продукції, отриманням кредитів, ціновим дисбалансом...

І не дивно, що, коли селянський фермерський рух тільки зароджувався, вважалося: вже у 2000 році в країні буде не менш як сотня тисяч фермерських господарств. А нині з 480 тисяч сільських сімей, які газдують самостійно, фермерами стали лише 42,6 тисячі. Більше того, у минулому році їх кількість зменшилася на півтисячі. І сьогодні в Україні фермерів у 50 разів менше, ніж у Польщі, у 15 разів менше, ніж в Угорщині. А це країни, які поступаються нам за населенням і територією.

Та й наявній у нас фермерські господарства ледве зводять кінці з кінцями. Адже лише 66 відсотків з них мають трактори, 39 відсотків — автомобілі, 28 відсотків — сівалки. На кожне фермерське господарство припадає у середньому по 80 гектарів землі. А якщо говорити про перспективи, то вони також досить невтішні. Це, зокрема, видно із Концепції розвитку фермерства на 2005—2015 роки, ухваленій на XV з'їзді Асоціації фермерів та землевласників України, що відбувся у лютому нинішнього року. У цій концепції задекларовано, як це вже у нас стало модним, багато пунктирних намірів без конкретизації аналізу і прогнозу.

За даними Національної сільськогосподарської палати України, за більшістю критеріїв, за якими визначають успішність функціонування аграрної галузі (прибутковість АПК, частка експорту й рівень прямих інвестицій, доходи на душу населення), вітчизняне сільське господарство є найуразливішою галуззю економіки. Відсутність послідовної державної політики і чіткого бачення перспектив розвитку сільського господарства, несформованість інфраструктури та правил функціонування аграрного ринку створюють для вітчизняного АПК найменш вигідні стартові умови.

Так, минулого року було зрізано фінансування більшості державних цільових програм в аграрному секторі, зокрема доплати за реалізований молодняк підвищених вагових кондицій, посіви зернових культур, здешевлення короткострокових кредитів, газифікація сільських населених пунктів, будівництво доріг.

У результаті відсутності продуманої аграрної політики на основі високої професійності й відповідальності держави так і не вдається подолати земельні, цінові, податкові та інші проблеми у галузі.

Україна вже наздогнала і перегнала США за цінами. Так, м'ясо свинини в США коштує 3,5 долара за 1 кілограм, у нас — 6,6 долара, м'ясо індичини відповідно 1,0 і 3,8, «ніжки Буша» — 1,6 і 2,45, м'ясо куряче — 2,5 і 3,8 долара. Дорожче у нас молоко, курячі яйця, помідори, огірки. Водночас зарплата середньостатистичного американця у 2004 році становила 2500 доларів на місяць, а в «маленького українця» — ледве перевищувала 100 доларів. Як кажуть в Одесі, це дві великі різниці.

Верховна Рада 5 квітня цього року розглядала внесений фракцією КПУ законопроект про внесення змін до Закону «Про ціни і ціноутворення» стосовно запровадження мораторію на зростання вартості продуктів харчування, але він не набрав необхідної кількості голосів: те, щоб прийняти його за основу, підтримали тільки 196 депутатів, а решта «захисників народу» із провідних фракцій цими проблемами не переймалися. Таким чином, ціни не знижено, а видимість якоїсь спроби їх стримання — це тільки соціальна демагогія.

Зрозуміло, проблематика вступу до СОТ потребує чіткої деталізації. Зокрема, необхідно домогтися значного кредиту, щоб наш АПК адаптувався до роботи у нових умовах наднаціональних формувань —Світової організації торгівлі та європейських структур загального ринку. Доречно нагадати, що на подібні заходи Південна Корея одержала від світового співтовариства 30 мільярдів пільгового кредиту.

У Європі кредити сільгоспвиробникам дають на умовах 4—5 відсотків річних, а в Україні — 25—27. Водночас Японія надає Україні кредити із розрахунку 1,5 відсотка річних (для довідки: у Радянському Союзі кредити давали із розрахунку 2 відсотки річних).

У всіх цивілізованих країнах сільськогосподарське виробництво дотують за рахунок держбюджету. Наприклад, США на виконання свого закону про продовольчу безпеку щорічно направляють із бюджету на підтримку власних фермерів 25 мільярдів доларів. Європейське співтовариство витрачає на ці цілі майже 54 мільярди євро, тільки

завдяки цьому європейські сільгоспвиробники можуть конкурувати на світовому ринку. Торік Польща мала вісім мільярдів євродотацій, а Україна, в якій людський потенціал утричі вищий, у перерахунку на євровалюту, на потреби села спрямувала лише 250 мільйонів, тобто рівно у 32 рази менше.

За оцінками експертів, українському селу потрібно принаймні 20 відсотків бюджету, а виділяють у 2005 році — тільки 5%, тобто у чотири рази менше (нагадаю, у радянські часи видатки державного бюджету на сільські витрати становили 30 відсотків).

Нашому аграрному сектору для відродження і повноцінного розвитку потрібні час і багатомільйонні «вливання», інакше Україна втратить одну із стратегічних складових своєї національної незалежності — продовольчу безпеку і стане колонією Заходу.

У розвинутих країнах тарифи на ввіз сільськогосподарської продукції у 8—10 разів перевищують тарифи на ввіз промислових товарів, що є своєрідним захистом ринків від дешевшої продукції. Тут стикаються інтереси тих, хто вступив до СОТ раніше на вигідніших умовах і має більший вплив в організації, і тих, хто вступив пізніше і зацікавлений в експорті сільгосппродукції.

Нині вже стало очевидним, що головне для успіху в умовах ринку не тільки виробництво, а й реалізація продукції. А у нас навіть вже готову сільськогосподарську продукцію важко належно реалізувати. Скажемо прямо: дрібному підприємцеві практично неможливо за прийнятну ціну продати картоплю, городи-ну, овочі, мед. Особливо проблематично нормально збути продукцію тваринництва, яке після останніх рішень уряду стає ще збитковішим. Сьогодні селянини не вигідно тримати навіть корову, яка в усі часи справедливо вважалася годувальницею сільської родини.

Нині уряд намагається будь-що провести через парламент законопроекти про зменшення ставок ввізів мита на групу сільськогосподарських товарів, передусім тваринного походження. Депутати-комуністи вважають, що це призведе до засилля дешевших та менш якісних імпортирних продуктів, що у свою чергу зведе нанівець працю селян і переробників. Адже якщо для певного товару немає перспективи збуту, то його і не виробляють. Тому потрібно насичувати внутрішній ринок вітчизняною продукцією через створення належних умов для селян і переробників.

Деструктивні процеси у сільськогосподарському виробництві, його деіндустріалізація одразу позначилися на соціальній сфері села. У сільській місцевості перестали будувати дороги, навчальні заклади, об'єкти охорони здоров'я, культури, побуту.

Та найстрашніші наслідки так званих реформ — знищення професійних кадрів, міграція сільського населення, особливо молоді, у міста і за кордон.

На селі проживає близько 14 мільйонів чоловік, тобто 30 відсотків населення країни. Безпосередньо у сільськогосподарському виробництві зайнято 19,7 відсотка із загальної кількості працюючого населення, тоді як в Італії — 9 відсотків, у Франції і США — по 5, у Німеччині — 4, Великобританії — 2.

Щоправда, 1,5—2 міль-

йони мешканців українського села вже залишили його в пошуках роботи. Але серед тих, хто залишився, рівень безробітних, тільки за офіційними даними, становить 7,6 відсотка, а насправді він у кілька разів вищий. Оплата праці на селі є найнижчою серед усіх галузей економіки. Якщо у 1990 році вона становила 95 відсотків від середньої по країні, то сьогодні — тільки 35. Якщо сільське населення структурувати за рівнем життя, то одна його третина ще якимось зводить кінці з кінцями, друга третина — живе на межі бідності, а третя третина — вже за межею бідності. Селяни вже втратили надію, що за свою працю можна мати гідний достаток.

По суті, земельна політика «реформаторів» відроджує в Україні кріпосне право. Люди на своїй землі стають безправними наймитами.

У селах не народжуються діти. Через соціальні негаразди і хвороби населення масово вимирає. Селу, яке з любов'ю називають колицею України, загрожують демографічна катастрофа.

Тож завдання державної ваги у рамках підготовки до вступу у СОТ полягає в тому, щоб зберегти і розвивати село не тільки як агроіндустріальне середовище, а і як місце проживання населення. Адже євростандарти повинні поширюватися не тільки на сертифіковану продукцію, а й на життєвий рівень тих, хто її створює своєю працею. І ще дуже багато потрібно зробити, щоб у сільській місцевості збільшити зайнятість і забезпечити гідну оплату праці, поліпшити житлово-комунальне, транспортне, побутове, медичне і культурне обслуговування селян, вирішити інші пекучі соціальні проблеми.

На жаль, в Україні досі немає виваженої і цілеспрямованої програми розвитку АПК, все відбувається за правилом, що врятування потоплюючих — справа рук самих потоплюючих. І вже кожному зрозуміло, чим це безголів'я може закінчитися.

На наш погляд, винятково важливим є запровадження заборони на купівлю-продаж землі. Ще раз повторюю принципову позицію Компартії України і її парламентської фракції: земля — головне багатство України, і вона повинна належати всьому народові.

Сьогодні 6,5 мільйона селян мають земельні сертифікати, з них 40 відсотків досі так і не отримали державних актів на вічне користування своїми земельними наділами. Це означає, що коли зняти запроваджені з ініціативи комуністів мораторії на ринок землі, який діє до 1 січня 2007 року, то принаймні 3 мільйони селян одразу стануть безземельними.

Уже зараз певні міжнародні організації, насамперед американські, під виглядом надання якоїсь допомоги селянам в оформленні документів на пай насправді формують базу даних на власників землі, збирають різну конфіденційну інформацію, яку можна буде використати у вирішальний для захоплення землі момент.

Ситуація вимагає терміново здійснити огляд чинного законодавства з питань агропромислового комплексу. На сьогоднішній день в Україні потрібно скасувати або внести зміни до півтора десятка урядових постанов, необхідно прийняти або внести зміни до трьох десятків законів. Щоб зрозуміти мас-

штаби цієї роботи, нагадаю, що в 2003 році Верховною Радою у цьому плані прийнято 12 законів, а в 2004-му — ще менше. Ще складніше це буде зробити в цьому році, фактично в період розгорнутої парламентської виборчої кампанії.

Необхідно терміново впровадити спрощену систему кредитування агропромислового комплексу, створити умови для надання довгострокових кредитів та запровадити практику надання технічного кредиту, внести зміни до системи оподаткування сільгоспідприємств, насамперед зменшити податок для підприємств, які відроджуються.

Серед необхідних заходів стосовно захисту інтересів селян — зняття ПДВ, акцизів, захист інтелектуальної власності, гармонізація із правилами СОТ у сфері застосування санітарних і фітосанітарних норм, а також стандартів і сертифікації тощо.

Та найголовніше наше завдання стосовно села і сільського господарства у рамках підготовки до вступу у Світову організацію торгівлі — це виведення агропромислового комплексу із системної кризи, поліпшення соціального становища сільських жителів, забезпечення готовності агровиробництва до жорсткої конкурентної боротьби і вироблення механізмів ефективного захисту вітчизняного товаровиробника та внутрішнього ринку у форматі норм та правил СОТ.

Наприкінці хочу зазначити, що група народних депутатів-комуністів на чолі із видатним керівником і організатором сільськогосподарського виробництва, відомим аграрним вченим Олександром Ткаченком працює нині над концепцією аграрної політики. У ній закладаються головні, на наш погляд, принципи, що визначають селянина як власника і господаря землі, засобів виробництва, суб'єкта господарювання і правівника, носія моралі та національної культури, а також гарантують захист селян від втрати землі та іншої власності, роботи і засобів існування, стверджують необхідність і пріоритетність соціально-економічного розвитку села як важливої умови життєздатності нашої держави, її політичної і економічної незалежності.

У розроблюваній концепції, зокрема, передбачається формування державного замовлення на сільськогосподарську продукцію, зниження ПДВ для виробників продуктів харчування, надання державних дотацій для виробництва соціальних груп продуктів харчування, запровадження ресурсозберігаючих та біотехнологій, державне фінансування селекції у рослинництві та племінній справі у тваринництві, розвиток і використання прикладних і фундаментальних наукових досліджень.

Ми, комуністи, робитимемо все для того, щоб Україна повернула собі славу та статус високорозвиненої, індустріально-аграрної держави, повернула собі славу та статус житниці і саме у такому статусі увійшла у Світову організацію торгівлі та інші наднаціональні й міжнародні структури.

Ці надзвичайно важливі питання стосуються життя кожної людини, ці питання становлять основу національної безпеки Української держави.

Петро СИМОНЕНКО,
перший секретар ЦК Компартії України, керівник фракції комуністів у Верховній Раді України.

Співробітники управління держслужби із боротьби з економічною злочинністю затримали заступника начальника управління одного з мікрорайонів Київської райдержадміністрації Одеси, котрий отримав хабара у сумі 250 доларів США від приватного підприємця за видання дозволу на торгівлю в районі пляжної зони

■ У НОМЕР

Ювілейний саміт у Москві

Москва. Усупереч численним дискусіям, що тривали в Україні напередодні 9 травня, український Президент Віктор Ющенко таки зайняв почесне місце серед високих гостей на Красній площі. З країн колишнього СРСР захід проігнорували лише президенти Грузії, Литви та Естонії.

Для участі у святкуванні до Москви приїхали глави багатьох закордонних держав, але головними гостями столиці були лідери країн «сімки». Президент Російської Федерації Володимир Путін привітав усі країни антигітлерівської коаліції і учасників війни з великим святом Перемоги. Дивним було те, що свій виступ він завершив словами: «Слава Росії!», хоча воювали всі народи СРСР.

Потім Красною площею пройшли колони воїнів збройних сил Росії у військовій формі, стилізованій сучасними дизайнерами під форму параду 1945 року. Особливий захват серед гостей викликала поява ветеранів війни, яких везли на «півторатонках». Серед них були учасники бойових дій на чотирьох українських фронтах. Мавзолей був соромливо прикритий щитами зі святковими гаслами.

На Красній площі, як і у всій Москві, були запроваджені безпрецедентні заходи безпеки. На територію місць святкування допускалися лише ветерани за спецперепустками і безпосередньо учасники торжества. Адже, крім того, що чеченські бойовики лякали, що здійснять терористичні акти цими днями, зрвати святкування могли і радикальні політичні сили. Напередодні свята навколо Росії розгорілося кілька скандалів: одні вимагали вибачитися за окупацію Прибалтики; інші — за встановлення в Східній Європі «комунізму»; треті бажали, щоб Володимир Путін зробив переоцінку пакту Молотова-Ріббентропа; четверті вимагали встановити пам'ятник Сталіну... Незрозумілим для багатьох став акт перейменування станції метро «Ізмайловський парк» у станцію «Партизанську» (в Ізмайлові ніколи не було партизанів).

Однак за формального запобігання багатьох «зовнішніх» конфліктів, удалося обійтися і без «внутрішніх». Під час спроби підготовки до провокацій було затримано майже п'ятдесят активістів Націонал-більшовицької партії, що готували акції у місцях проведення святкування в Москві.

Після параду на Красній площі російське керівництво організувало прийом у Кремлі. На ньому були присутні всі гості й ветерани. У другій половині дня політичні лідери, що приїхали до Москви, зустрічалися один з одним і обговорювали проблеми, котрі хвилюють сьогодні людей.

Увечері президент США Джордж Буш вирушив до Тбілісі, де його очікував палкий прийом лідерів грузинського народу, а Віктор Ющенко вже через півтори години вилетів в Україну, щоб продовжити святкування Дня Перемоги в Києві.

Віктор ТИМОШЕНКО.

Час збирати... шахти

Луганська область. Як заявив голова Луганської облдержадміністрації Олексій Данилов, Луганську вугільну компанію буде закрито. Він не виключає, що таку структуру було створено в області для технологічних і фінансових операцій.

Політика області сьогодні спрямована на укрупнення вугільних об'єднань і повернення до них шахт, що свого часу були виділені як самостійні вуглевидобувні підприємства. Зокрема, триває серйозна робота з повернення в ДП «Луганськвугілля» відразу чотирьох шахт. Як повідомив перший заступник міністра палива й енергетики України Віктор Тополов, який відвідав Луганщину, у міністерства є ідея — створити єдину компанію на базі державних підприємств «Донбасантрацит» і «Антрацит». До неї будуть повернуті шахти «Новопавлівська», «Міусинська» і «Княгининська». Крім того, розглядається варіант об'єднання ще двох вуглевидобувних державних структур — «Первомайськвугілля» і «Лисичанськвугілля». За словами Віктора Тополова, Мінпаливенерго має намір домагатися, щоб за вугілля платили його реальну вартість, а підприємства не мали права продавати його самостійно.

Довідка «Голосу України». За даними Міністерства палива й енергетики, ціну на вугілля торік знизили з 180 грн. до 160 грн. за тонну, водночас на світовому ринку ціни на енергоносії помітно зросли. Вартість однієї тонни вугілля сьогодні досягла 195 грн., а в травні її підвищення очікується до 200 грн.

Алла АНТИПОВА.

Президент Європейського суду з прав людини Люціус ВІЛЬДХАБЕР: «Українській владі потрібен час для забезпечення прав людини»

Вибухнув арсенал, який мали розформувати та утилізувати

Вибухи, які пролунали на арсеналі поблизу села Цвітотха, що у Славутському районі на Хмельниччині, навряд чи можна вважати несподіваними. Цей склад організували ще 1943 року. А призначався він для зберігання ракет класу «земля—земля», набоїв до стрілецької, артилерійської та мінометної зброї. У сховищах і досі знаходиться кілька тисяч умовних вагонів боєприпасів різних калібрів. Там, де почалась пожежа, — майже 53 умовні вагони.

Причини вибухів і пожежі вивчає спеціальна комісія. А приборкати перші вибухи і вогонь спробували військовослужбовці частини, розташованої поряд із арсеналом.

Зазначу, що на території частини знаходилося близько двохсот військовослужбовців і триста членів їхніх родин. Після вибухів цивільних вивели з небезпечної зони, а військовики спробували гасити вогонь. Танк і автомобіль, які залучили для цього, від вибухів загорілися. Основну боротьбу з вогнем довелося виконувати зведеному загону пожежників, де було майже сто чоловік. Операцією керував начальник головного управління МНС в області генерал-майор Петро Томчишин. Небезпека полягала в тому, що весь час лунали вибухи, тому люди працювали у касках і бронежилетах. Майже весь час із водометним шлангом у руках на най-

На знімках: лише мужність пожежників дала змогу уникнути людських жертв і масштабної техногенної катастрофи; територія навколо сховищ була вкрита осколками та гільзами снарядів.

небезпечніший ділянці стояв заступник начальника управління підполковник Віктор Рогульський. Водой безперервно поливали майже чотири години, що й приборкало вогонь і вибухи снарядів.

Після того на територію арсеналу увійшли команди піротехніків, котрі мали зібрати і знешкодити снаряди, які вибухом рознесло по навколишній території.

Про небезпечність цього об'єкта і необхідність проведення тут спеціальних робіт фахівці повідомляли не раз. На виконання наказів державних високопосадовців ще торік на складі спеціальні комісії провели де-

тальні обстеження і перевірки. Тільки пожежники за результатами перевірки запропонували близько трьох десятків заходів, котрі треба було виконати для забезпечення техногенної безпеки. Але вісімнадцять із них так і залишилися невиконаними. Навіть автоматичну пожежну сигналізацію не відремонтували, не уклали договір на її обслуговування. На території та у приміщеннях не було усіх первинних засобів гасіння пожежі, які передбачені нормами, а на пожежних автомобілях не встановлені піноутворювачі.

А те, що об'єкт потребує особливої уваги і контролю, відомо багатьом.

Адже в десятикілометровій зоні арсеналу — шістнадцять населених пунктів, серед яких і два великі райцентри — Славута і Шепетівка. Менше кілометра відділяє склади від автомобільної траси й залізничної колії. А за вісім кілометрів від місця вибухів — склад пально-мастильних матеріалів, на якому зберігається майже 260 тисяч кубометрів пального. Практично поруч з арсеналом прохо-

дить газопровід із робочим тиском у 75 атмосфер. Та найголовніше — за двадцять сім кілометрів від складів розташована Хмельницька АЕС. Навіть уявити важко, що могло б статися, якби цю відстань пододала одна із ракет.

Згідно з директивою МО ще з січня минулого року арсенал підлягав розформуванню. Однак його і не розформували, і не вивезли та не утилізували ракети і боєприпаси. Можливо, останні події стануть не просто попередженням, а підштовхнуть військовиків до цих робіт.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Фото автора.

На висоті, бо на коні

У букеті травневих свят не загубився і традиційний День міста, котрий відбудується щороку під «патронатом» Юрія-змієборця, покровителя Львова. А оскільки він завжди — на коні, то й не дивно, що родзинкою серед численних святкових програм, концертів, виставок було кінне шоу на майдані біля старовинного палацу Потоцьких. Як у добрі цісарські часи, на балконі палацу грав оркестр, віртуозно грав на скрипці Олег Кульчицький, співали солісти опери, улюблена вокальна формація «Пікардійська терція». А граціозні вершники прогулювалися перед очима шанувальників у всій красі. І годі було відвести погляд від чарівних панянок у костюмах знаменитого дизайнера Рок-

солани Богуцької (нагадаємо, що саме вона влягає першу леді держави та Руслану з усім її колективом. — Авт.). Виконані зі шкіри й хутра колекції «Жінка і полювання» та «Мрія жокея» — на висоті елегантності й оригінальності.

Та й коні клубу верхової їзди «Кіфара» не підвели: шанобливо кланялися і граційно підтан-

цювали. До слова, воєнні останніми роками сумлінно заробляють собі на хліб насущний, бо за підтримки міської влади забезпечують левову, чи то пак кінську, частку розваг для туристів у центрі Львова.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

На знімку: і вершники, і коні — на висоті.

Фото Укрінформу.

Львів.

ПАМ'ЯТАТИ ЗАВЖДИ!

(Початок на 1-й стор.).

«Коли я дивлюся в очі ветеранам, моє серце наповнюється любов'ю та вдячністю», — зазначив Президент, звертаючись до присутніх. «Моє прохання до вас, молю, прощу: живіть якомога довше серед нас, допомагайте будувати нову демократичну державу», — сказав гарант Конституції. Водночас він закликав ветеранів Радянської та Української повстанської армій до примирення. «Ми пробачили всіх — німців, японців, ми не встигли пробачити лише самих себе», — наголосив він. Таке примирення, за словами глави держави, потрібно насамперед майбутній Україні. А після закінчення урочистостей Віктор Ющенко запросив ветеранів і гостей скуштувати солдатської каші

й випити сто фронтowych ґрав. У вихідні країна святкувала 60-й День Перемоги. 9 Травня — незвичайне свято. Це свято мужності, героїзму, самопожертви, пам'яті й горя. Горя на війні, звісно, більше, ніж радості. Напевно, відчуваючи солідарність із ветеранами, природа щедро поливала українську землю своїми сльозами. Адже у Великій Вітчизняній загинуло понад вісім мільйонів українців. А під час визволення нашої Батьківщини щодня гинуло близько дев'яти тисяч солдатів. Перемога одна на всіх і ділити її нікому й ніколи не треба. Без радянського воїна не було б і вільної Європи, — зазначив Голова Верховної Ради Володимир Литвин, вітаючи ветеранів із річницею Перемо-

ги, перед святковим концертом у національному палаці «Україна». Саме радянські солдати 60 років тому зупинили чергову спробу встановити рабство у XX сторіччі, — сказав він. Сучасники й наші нащадки мають пам'ятати, якою ціною дісталася Перемога. «Що далі від нас Перемога, то більше з'являється бажаючих переписати історію: одним потрібна історична правда, іншим — історичний реванш. Переконаний: нам потрібна пам'ять», — наголосив глава парламенту. «Нам потрібно жити, а не зводити рахунки», — додав він. Цього ж дня святкові акції провела й низка політичних партій. Так, представники Народно-демократичної партії і Партії регіонів, провівши мі-

тинг на столичному майдані біля станції метро «Арсенальна», попрямували до парку Вічної слави. А Соціалістична партія провела марш пам'яті на честь Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Проїшовши від Бессарабської площі до площі Слави, соціалісти поклали квіти до пам'ятника Невідомому солдатові. І хоча 9 Травня українці сприймають по-різному: для одних це день перемоги над фашистською Німеччиною, для других день пам'яті про героїв війни, а для третіх — день скорботи за її жертвами, — піднесеного настрою вистачало на всіх. Святкування завершилося феєрверком.

Олена ГОРБУНОВА.
Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Вклоняємося братським могилам

У Сімферополі урочистості півторагодинний ході ветеранів додали воїни 32-го армійського корпусу, берегової охорони, севастопольські моряки, бійці спеціалізованих та кадетів. Разом з велелюдними колонами жителів міста вони поклали живі квіти до могили Невідомого солдата і до танка-визволителя Т-34. А на місці замовчуваного в радянські часи **концтабору «Картопляне містечко»**, де загинули десятки тисяч військовополонених, які раніше захищали півострів, громадсько-політична рада демократичних організацій автономії організувала театралізоване дійство. У Керчі на честь Дня Перемоги відбулося масове сходження ветеранів і молоді зі смолоскипами до обеліска Слави на горі Мітрідат та урочисте покладання квітів до численних меморіалів. Площа біля Вічного вогню зібрала тисячі жителів на театралізовану виставу, яка відтворила подвиг захисників міста-героя. На висоті **Ак-Монай** урочисто перепоховано останки 94 солдатів і офіцерів. Їх знайшли учасники експедиції благодійного фонду «Південь» в окопах минулої війни на одному з місць, де з січня по травень 1942 року війська Кримського фронту провели три наступальні і одну оборонну операції проти 11-ї німецької армії під командуванням Манштейна. За різними даними, в боях на Ақмонайській висоті загинули до 30 тисяч радянських воїнів, а поховано менш як 10 тисяч. Під час нинішніх розкопок пошуковцям вдалося встановити прізвища лише трьох з них. Одразу два пам'ятники відкрили 9 Травня в **Євпаторії**: обеліск на місці висадки майже повністю полеглого багатотисячного морського десанту й меморіал розвідникам у Заозерному, які до останнього захищали перетворений на неприступну цитадель маяк, а коли закінчилися набої — підірвали ворога й себе ґранатами. У **Саках** на території військового санаторію з'явився меморіал на місці страти у роки окупації підпільників, поранених і полонених воїнів та місцевих жителів. З понад півсотні розстріляних тут на сьогодні вдалося встановити імена лише сімох патріотів.

Віктор ХОМЕНКО.

Півтори тисячі студентів Севастополя вишикувалися в живий ланцюг, що розтягся на багато кілометрів від Сапун-горі, звідки 7 травня 1944 року почалося визволення міста від фашистів, до площі Нахімова. З рук у руки юнаки і дівчата передавали смолоскип, запалений від Вічного вогню на Сапун-горі. На площі Нахімова від нього було запалено 60 свічок на честь Великої Перемоги. Яскравий переможний травень Севастополя був ознаменований багатьма пам'ятними заходами, головним з яких, мабуть, стало відкриття Алєі міст-героїв. Севастополь — тринадцятий, останній з них, де з'явилася така велична й урочиста споруда. Біля підніжжя кожної зі стел, під золоту зіркою, знайшли своє пристановище 13 капсул зі священною землею міст-героїв, які привезли з собою численні делегації гостей, що прибули до Севастополя на святкування 60-літнього ювілею Перемоги. А потім був парад: спочатку строєм пройшла поріділа колона фронтовиків, винуватців торжества, слідом за ними карбували крок українські й російські військові моряки. Старше покоління до свого головного свята одержало відмінний подарунок від місцевої влади: в місті відкрито Будинок ветеранів.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Севастополь.

Ветерани і досі в строю

У Харкові на честь 60-річчя перемоги у Великій Вітчизняній війні відбулися урочистості. На площі Свободи спочатку з'явилися головні винуватці свята — сивочолі ветерани. У колоні фронтовиків пройшло майже двісті чоловік, у тому числі сім Героїв Радянського Союзу. Усього в місті залишилося 18 володарів Золотої Зірки, здобутої на полях боїв, а от у строю виявилось тільки семеро героїв. Потім проїхала техніка Другої світової війни: військові мотоцикли, легендарні «катиші», вантажівки, добре відомі за документальними і художніми фільмами. На закінчення стройовим маршем пройшли військовослужбовці харківського гарнізону, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

У слові та камені

Дві нові книжки та два пам'ятники до Дня Перемоги з'явилися в Кам'янці-Подільському та районі. Монумент героям Великої Вітчизняної війни збудувала громада села Кам'янки. А в місті урочисто відкрили меморіал полеглим землякам, викарбувавши їхні прізвища на плитах поруч із Вічним вогнем та пам'ятною «тридцятьчотвіркою» четвертої танкової армії генерала Лелюшенка, яка першою увірвалася в окупований фашистами Кам'янець навесні 1943-го. Ініціатором спорудження цього комплексу стала міська рада ветеранів. Для реалізації ідеї місцева рада виділила з бюджету 370 тисяч гривень. Дев'ятого травня 2125 віднайдених імен не було видно за квітами. Утіленням пам'яті поколінь про подвиг героїв стали й перші за весь шістдесятилітній період збірники «Спогади ветеранів» та «Твої герої, Кам'янечино», які подарували ветеранам, їхнім дітям, солдатським вдовам, а також у бібліотеки міста та району.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

Не забувати уроки минулого

В Одесі на історико-меморіальному комплексі цвинтаря, де поховані колишні військовополонені, громадяни 20 європейських держав, відбулася жалобна церемонія, присвячена жертвам Другої світової війни. У ній взяли участь генеральні консули Польщі та

Румунії в Одесі, представник Генерального консульства Росії, члени національно-культурних товариств. — Сьогодні, коли народи Європи живуть у мирі та злагоді, ми не маємо права забувати про уроки Другої світової війни, — підкреслив у своєму виступі на

скорботній церемонії Генконсул Польщі в Одесі Анджей Собчак. Заступник одеського міського голови Вахтанг Убірія запевнив, що міська влада піклуватиметься про меморіальне кладовище, **повідомляє наш власний кореспондент В'ячеслав ВОРОНКОВ.**

Фото
Олексія КАБУНА.

На Богунії, околиці Житомира, відкрито пам'ятник жертвам фашизму, де поховано понад 14 тисяч військовополонених і мирних жителів, закатованих фашистами під час війни.

Подяка за мужність

Щороку 9 Травня ветерани Великої Вітчизняної війни Івана Миколайовича Демченка поздоровляє вся

його велика родина: дружина, четверо дітей, вісім онуків і маленькі правнуки. За щедро накритим столом

збираються сусіди, друзі, керівництво села Вишняки Арцизького району, де всі знають і поважають цю мужню людину. У 20 років Іван Миколайович пішов на війну, перемогу зустрів у Чехословаччині.

Тришки більше було Герасимові Плохому, полеглому в боях на Керченській протоці. Але рід його продовжився, адже він залишив трьох синів. І онук його, народний депутат України Ігор Плохой шанує пам'ять діда. Нинішнього 9 Травня він побував в Івана Миколайовича Демченка, ровесника свого діда. Щоб подякувати за великий подвиг, разом згадати тих, хто не повернувся з війни. Іван Миколайович зрадив подарункові народного депутата — кольоровому телевізору. Надовго запам'ятається ця зустріч й Ігорю Плохому. Як він висловився, «нам багато чого треба повчитися в цих людей».

Одеська область.

Відзнака від земляків

У містечку Маньківка, що на Черкащині, 245 колишнім солдатам і офіцерам Другої світової війни до 60-річчя Перемоги вручили іменні нагороди — медалі «Воїнам-визволителям від земляків». Пам'ятну відзнаку виготовлено в одній із спеціалізованих київських фірм на замовлення Маньківської районної держадміністрації, **повідомляє наш власний кореспондент Лідія ТИТАРЕНКО.**

Зі сльозами на очах

Святковий ранок 9 Травня розпочався для тисяч полтавців мітингом-реквіємом в меморіальному комплексі Солдатської Слави, де покійся останки воїнів-визволителів, які загинули в боях за місто. Народне гуляння традиційно вирувало в міському парку «Перемога». У рамках святкування 60-річчя Перемоги у місті відбулися також урочисті збори громадськості, культурно-мистецьке свято «Велика Вітчизняна: історія, долі, пам'ять», численні зустрічі з ветеранами, **повідомляє наш власний кореспондент Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.**

Світ відзначив спільну Перемогу

Світ почав святкувати 60-річчя Перемоги у Другій світовій війні 8 травня. Цього дня в ЄС згадували своїх борців із фашизмом. У Лондоні відбувся грандіозний концерт. У Варшаві на 300 метрів простяглася черга до Вічного вогню біля пам'ятника радянським воїнам-визволителям. У Нью-Йорку пройшло урочисте засідання Генсамблеї ООН.

Але найбільші урочистості відбулися в Москві. На них прибули глави 53 держав і урядів, у тому числі президенти України, Ізраїлю, США, Латвії. Торжества з нагоди 60-річчя Перемоги пройшли також у більшості країн колишнього СРСР. У Молдові, вперше за роки незалежності, відбувся військовий парад. У Єревані панакхиду біля могили Невідомого солдата відправив Пресвятейший католикос усіх вірменів Гарегін II. В Астані на честь Дня Перемоги відсалютували 300 водяних гармат.

«Ми будемо нацією самоврядних громад».

Із звернення Президента України Віктора Ющенка до українського народу
23 січня 2005 року на Майдані Незалежності

Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН:

ВІТЧИЗНЯНОМУ САМОВРЯДУВАННЮ — ЧІТКУ СТРАТЕГІЮ

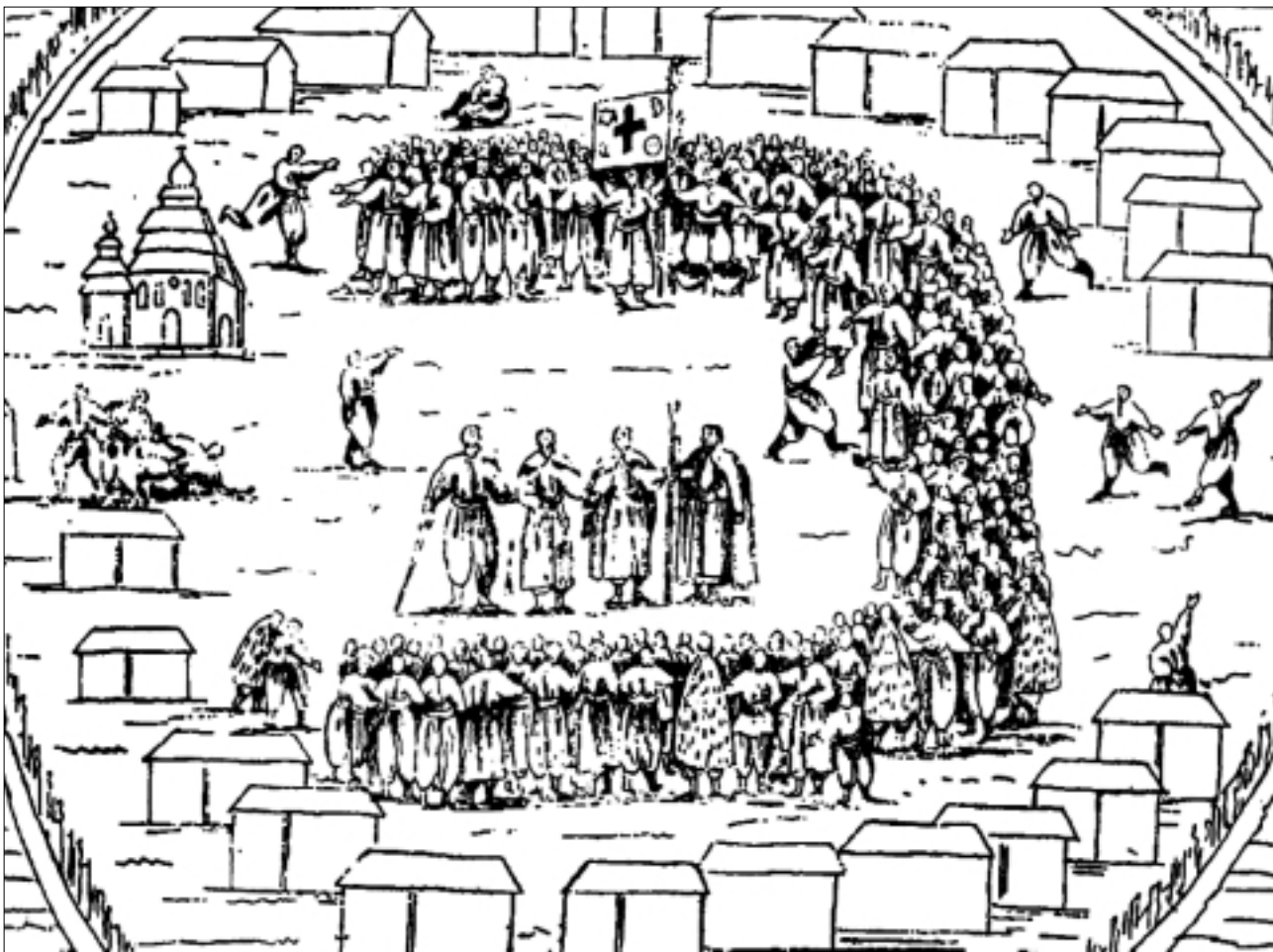
По суті, це перша в нашій новітній історії всеукраїнська суспільно-політична рада, як демократична форма публічного діалогу влади й народу. Така розмова на загальнонаціональному рівні є конче необхідною. У дні політичної кризи, яка переросла фактично в революцію, народ рішуче продемонстрував, що він хоче, щоб верхи знали його думку і рахувалися з нею.

Подібні зібрання — традиційна для українського народу форма колегіального розв'язання животрепетних питань власного життя. У доленосні моменти національної історії вирішальну силу мала тільки колективна воля. За всіх часів вона була чи не найголовнішою серед громадянських цінностей українців. Надзвичайно високі суспільні очікування від віче, зборів, рад і сходів та довіра до їх легітимних рішень не раз відвертали Україну від безодні розбрату, братовбивчих воєн та політичного самознищення.

(Закінчення на 8—9-й стор.).

21 травня 1997 року Верховна Рада прийняла закон
«Про місцеве самоврядування в Україні»
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Велика рада на Січі

■ БЛІЦОПИТУВАННЯ

Чи є у нас самоврядування?

Іван ЛОПУШИНСЬКИЙ, голова райради (Херсон):

— Самоврядування — це влада. А влада — повноваження, підкріплене фінансами. Нині все це — в руках держави.

Оксана ЖИЛЯЄВА, голова прес-клубу реформ (Херсон):

— На папері. На практиці все залежить від впливу виконавчої влади.

Петро АНТОНЮК, робітник (Житомир):

— Що це за самоврядування, якщо місто від сміття не приберуть?

Віктор СОВА, сільський голова (с. Глибочиця Житомирського району):

— Реальне самоврядування з'являється тоді, коли є кошти.

Євген ОВСЯННИКОВ, пенсіонер (Миколаїв):

— В Україні існує не самоврядування, а самоуправство! Про підвищення тарифів на житло я прочитав у газеті. А мене хто-небудь спитав?

Алевтина ВЕЛИЧКО, держслужбовець (Миколаїв):

— Громадськість поки що не має можливості впливати на прийняття рішень.

Андрій КОЛОСОВ, підприємець (Крим):

— Громади у нас слабкі, залежні від примх різного керівництва.

Ігор ТИМЧЕНКО, студент (Крим):

— Треба спростити доступ органів місцевого самоврядування, зокрема активістів громад, до центральних органів влади.

Витоки

Місцеве самоврядування діяло при організації управління в Стародавній Греції та Стародавньому Римі. Правове оформлення вперше отримало в законі Юлія Цезаря 45 року до н. е. *Lex municipalis*.

Цей закон запровадив організацію місцевої влади на засадах загального принципу самоврядування (тобто організацію муніципального устрою) і започаткував нормативне застосування термінів «муніципалітет», «муніципальний», що походять від латинського «*municipium*» («*munis*» — тягар, а «*cario*», «*recipio*» — беру, приймаю).

■ МОВОЮ ДОКУМЕНТІВ

Стаття 3. Концепція місцевого самоврядування

1. Місцеве самоврядування означає право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання і управління суттєвою часткою громадських (публічних) справ, які належать до їхньої компетенції, в інтересах місцевого населення.

2. Це право здійснюється радами або зборами, члени яких вільно обираються таємним голосуванням на основі прямого, рівного, загального виборчого права і які можуть мати підзвітні їм виконавчі органи. Це положення ніяким чином не заважає використанню зборів громадян, референдумів або будь-якої іншої форми прямої участі громадян, якщо це дозволяється законом.

Європейська хартія місцевого самоврядування

Стаття 140. Місцеве самоврядування є правом територіальної громади — жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста — самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.

Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.

Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, є районні та обласні ради.

Конституція України

Стаття 2. Місцеве самоврядування в Україні — це гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади — жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста — самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

Закон України
«Про місцеве самоврядування в Україні»

Голова Верховної Ради України Володимир ЛИТВИН

ВІТЧИЗНЯНОМУ САМОВРЯДУВАННЮ

(Початок на 7-й стор.).

У політичній історії України ХХ століття з'їзди рад робітничих, селянських і солдатських депутатів, починаючи від I Всеукраїнського з'їзду рад, скликаного з ініціативи більшовиків 4—6 грудня 1917 року, до XIV Всеукраїнського з'їзду рад 1937 року, коли такий з'їзд зібрався востаннє, відіграли з багатьох питань помітну роль. Цей досвід сьогодні значною мірою уявляється як негативний. Адже з'їзди, один раз брутально зневаживши правомочний законодавчий орган революційної демократії України — Центральну Раду, далі вже неухильно прямували від демократії і народовладдя до авторитаризму й тоталітаризму. Але ми повинні виявити у таких формах соціотворчий потенціал, можливості забезпечення сталого розвитку й господарювання, самоврядування та самоорганізації.

Події останніх місяців дали Україні історичний шанс кардинально перебудувати державний устрій на демократичних засадах. І нинішні збори представників самоврядування є доброю нагодою визначити допустимі межі поглиблення конституційної реформи з урахуванням нових політичних і життєвих реалій та потреб відповідності національного законодавства змістовим критеріям Європейського союзу.

Центральним питанням оптимізації політичної системи і здійснення політичної реформи є вдосконалення організації державної влади — законодавчої, виконавчої і судової — і визначення форми державного правління.

Маємо, врешті-решт, раз і назавжди виключити внутрішні усобиці, з'ясування стосунків у форматі «президент—парламент—уряд—суди» на предмет

того, хто в державному домі головніший або чия влада «вища».

Поділ влад не можна абсолютизувати, доводити до абсурду. Влада — єдина. Її легітимне, усталене роззосередження, зменшення концентрації в одних руках примножує демократичний потенціал країни, посилює взаємну довіру між народом і владою. Єдність відповідальної перед народом влади дає можливість забезпечити динамічний розвиток суспільства, високі життєві стандарти та інтелектуальні горизонти кожної людини. Тільки єдина влада здатна вирішити питання національної, конфесійної, мовної та територіальної єдності і, найголовніше, — сформувати консолідовану політичну націю, яка самоідентифікує себе як невід'ємну складову загальноєвропейського економічного і духовного життя та простору безпеки.

Політичним гаслом моменту має стати зміцнення базових демократичних засад держави шляхом утвердження ефективного місцевого самоврядування — реального самовладдя громадян, насамперед на місцевому рівні, там, де розгортається повсякденна життєдіяльність людини, територіальних і регіональних об'єднань.

Місцеве самоврядування, хоч і закріплене в Україні Конституцією, усе ще залишається задіяним не на повну свою силу. У цілому світі держава ніколи в повному обсязі не брала і не бере на себе вирішення усього комплексу проблем життєдіяльності суспільства. Та і не повинна брати. Ті питання, які люди можуть вирішити самі, не звертаючись по допомогу до держави, має брати на себе місцеве самоврядування.

Цілком очевидно, що для цього необхідно не тільки законодавчо, а й реально забезпечи-

1917-й рік. Генеральний секретаріат Центральної Ради I-го скликання: сидять, праворуч — С. Петлюра, С. Єфремов, В. Винниченко, Х. Барановський, І. Стешенко. Стоять: Б. Мартос, М. Стасюк, П. Христюк; зверху: В. Садовський — генерал, секретар судових справ. Фото ЦДКФФА ім. Пшеничного.

ти право територіальних громад самостійно вирішувати на місцевому рівні економічні, фінансові, соціально-побутові, культурні та інші питання власного буття, орієнтуючись при цьому на ринок як засіб самоорганізації та господарювання водночас.

Конституція України головним вектором внутрішньої політики визначає будівництво в Україні соціальної держави, тобто держави, в центрі уваги якої є окрема людина як найвища соціальна цінність. Тому

конституційний розвиток України повинен передбачати передусім зростання ролі людського чинника в управлінні державними та місцевими справами.

Житель села, селища, міста є первинним суб'єктом місцевого самоврядування. Насамперед через жителів, які мають статус виборців, учасників місцевих референдумів, сходів, зборів, конференцій, територіальні громади виявляють свою корпоративну самоврядну волю. У свою чергу, турбота про благо жителів виступає головним зав-

данням територіальної громади та місцевого самоврядування у цілому. Але різкий поворот у бік прав людини не означає забуття обов'язків, нехтування ними.

Усе це мають враховувати нові редакції законів «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», а також закони «Про територіальні громади», «Про адміністративно-територіальний устрій». Життя допоможе їх розвинути, конкретизувати, а у перспективі й закрі-

РЕЗОЛЮЦІЯ

Всеукраїнські збори представників місцевого самоврядування, розглянувши перспективи і підходи до реформування інститутів публічної влади в Україні в умовах нових викликів, обговоривши стан та проблеми здійснення державно-правової реформи в Україні в частині, що стосується місцевого самоврядування, приділивши особливу увагу питанням функціонування місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування в Україні та розвитку місцевого самоврядування, відзначають таке:

Головним завданням конституційної моделі публічної влади в Україні як результату політичного компромісу було і є утвердження верховенства права в усіх сферах суспільного життя, зміцнення держави, збереження територіальної цілісності та забезпечення ефективного управління процесами суспільного життя як у центрі, так і на місцях. Водночас на практиці недоліки механізмів цієї моделі призвели до того, що інститути влади часто обслуговують не стільки загальні, скільки вузькокорпоративні чи приватні інтереси, а місцеве самоврядування функціонує в умовах обмеження державою його прав і можливостей.

Як наслідок, функції та повноваження, що мають здійснювати органи місцевого самоврядування, не зба-

лансовані з їх фінансовим забезпеченням, частка місцевих бюджетів у зведеному бюджеті України щорічно зменшується, у структурі місцевих бюджетів зростає частка видатків на заробітну плату, що сягає в середньому 86 відсотків, відбувається занепад фінансування основних галузей соціально-культурної сфери, до цього часу не завершено розмежування державних та комунальних земель, не вирішеними залишаються питання комунальної власності, не розв'язані проблемні питання стосовно забезпечення умов належного функціонування комунальних організацій і установ.

Нині Україна стоїть на порозі нового етапу суспільно-політичного та економічного розвитку, на якому функції та завдання інститутів влади мають істотно змінитися, набутти рис справжнього народовладдя. Влада, маючи великий кредит довіри виборців, повинна своєю ефективною діяльністю відповідати на актуальні запити суспільства, що довело свою готовність і здатність до формування якісно нових інститутів як основи громадянського суспільства. Суспільства, в якому кожен громадянин реально відчуватиме панування принципу верховенства права, неухильно дотримуватимуться конституційні права і свободи людини і громадянина, встановиться механізм демократичного контролю за установами та органами вла-

Всеукраїнських зборів представників місцевого самоврядування

ди, буде відновлена історична справедливість щодо видатних постатей в українській історії, не допускатимуться випадки переслідувань з політичних мотивів.

При цьому публічна влада повинна забезпечувати постійний та безпосередній зв'язок із своїм виборцем. Добробут людей і сильна держава неможливі без рішучих змін у державній політиці, без активної позиції кожного громадянина України, без становлення повноцінного місцевого самоврядування — фундаментальної основи демократичної організації влади.

Новий етап розвитку вимагає нової якості публічної влади: удосконаленої моделі державного управління, наповнення місцевого самоврядування реальним змістом, що відповідали б сучасним вимогам. Організація публічної влади і практика діяльності владних інституцій мають співвідноситися й з намірами України увійти до європейської спільноти.

1. Учасники зборів переконані, що, з огляду на практику реалізації Конституції України, на часі здійснення реформування інститутів публічної влади, удосконалення її політико-правових основ та проведення на оновлених конституційних засадах парламентської, адміністративної, територіальної, судово-правової реформ і реформи місцевого самоврядування.

2. Учасники зборів вважають за необхідне у процесі реформування інститутів публічної влади забезпечити, зокрема:

- високий рівень добробуту громадян і правової захищеності людини;
- посилення ролі і значення інституту президента як гаранта додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина у забезпеченні стабільності закріпленого в Україні конституційного ладу і законності, функціонування органів державної влади у режимі консенсусу і злагоди;
- удосконалення конституційних засад законодавчих та контрольних повноважень Верховної Ради України як єдиного представницького органу українського народу;
- уточнення конституційного статусу Кабінету Міністрів України як вищого органу в системі органів виконавчої влади;
- посилення координації роботи і взаємної відповідальності Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України;
- звільнення центральних органів виконавчої влади від невластивих їм функцій оперативного і господарського управління, недопущення комерціалізації інститутів публічної влади, законодавче визначення їх повноважень у межах функцій держави, а також здійснення ними цілеспрямованої стра-

тегії соціально-економічного розвитку країни, що сприяла б конкурентоспроможності нашої держави у міжнародному співтоваристві;

- перерозподіл та чітке розмежування повноважень між центральними і місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на користь останніх з метою наближення надання владних послуг безпосередньо до їх споживачів, а також додержання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного громадянина, незалежно від місця його проживання;
- законодавче встановлення механізму делегування органам місцевого самоврядування повноважень органів виконавчої влади та обов'язкове ресурсне забезпечення їх виконання;
- утворення дієздатних, ресурсозабезпечених територіальних громад, які зможуть самостійно вирішувати питання місцевого значення відповідно до Конституції і законів України, Європейської хартії місцевого самоврядування;
- забезпечення під час вибору моделі адміністративно-територіального устрою умов для формування ефективних сільських та селищних громад виходячи з принципу доступності для всіх мешканців відповідної громади до місця, де знаходяться її органи;
- прийняття законів України про всеукраїнський та

місцеві референдуми, про Кабінет Міністрів України, про територіальний устрій України, про місцеве самоврядування в Україні (нова редакція), про місцеві державні адміністрації (нова редакція), про комунальну власність, про місцеві податки і збори, про внесення змін до Бюджетного, Земельного кодексів, до законодавства про оподаткування тощо;

- посилення правового захисту депутатів місцевих рад та голів громад, підвищення ролі асоціацій та інших добровільних об'єднань органів місцевого самоврядування у представництві і захисті прав та інтересів територіальних громад;
- створення в Україні дієздатної, доступної для громадянина системи судової влади, яка реально і ефективно захищала б права, свободи і законні інтереси громадянина, а також права місцевого самоврядування.

3. Учасники зборів визнають, що реформування системи владних відносин на місцевому рівні є нагальною проблемою, необхідність вирішення якої зумовлена реаліями, що постали перед суспільством і державою на нинішньому етапі. При цьому належне удосконалення організації влади на місцевому рівні, створення повноцінної, ефективної, повсюдної системи місцевого самоврядування, формування самодостатніх територіальних громад можливе за умови забезпечення комплексності і цілісності здійснюваних реформ.

(Закінчення на 10-й стор.).

— ЧІТКУ СТРАТЕГІЮ

пити в єдиному зводі законів — Муніципальному кодексі України.

На порядок денний постають як першочергові питання про внутрішню структуру територіальних громад, про делегування чи передачу державою територіальним громадам певних прав і повноважень, якими вона досі володіє, відповідного кадрового забезпечення муніципальних структур. Муніципальні права і свободи територіальних громад слід розглядати як своєрідний механізм обмеження свавілля місцевих чиновників, а також централістських «випадів» державної влади.

Сьогодні важливим дестабілізуючим чинником залишається разюча нерівність у соціальному становищі громадян та величезні відмінності у соціально-економічному розвитку різних регіонів України. За роки незалежності розрив між багатими і бідними поглибився до прірви, і з кожним роком він збільшується. Киянин і житель поліського чи запорізького села живуть нібито в різних країнах, а то й світах. За індексом розвитку людського потенціалу Україна в цілому перебуває на 70-му місці у світі. Водночас Київ за цим показником не поступається країнам Балтії. А найгірший цей індекс — у Луганської, Донецької, Сумської, Дніпропетровської, Миколаївської, Херсонської, Одеської та Кіровоградської областей. Завдання держави вбачається в тому, щоб протидіяти цій нездоровій диференціації, в тому числі й розумним маневруванням бюджетними коштами.

Урядовий проект адміністративної реформи, на жаль, дає підстави стверджувати, що вона може звестися, як це бувало і за радянських часів, до укрупнення адміністративно-територіальних одиниць і створення до-

даткових перепонов для контакту населення з владою.

Демократія — це свобода і відповідальність; вони можуть бути неповними, але неповними для всіх порівну — не може один сусід мати більше прав і менше відповідальності, аніж інший. Фахівці застерігають: відхилення рівнів розвитку окремих регіонів більш як на 50 відсотків від середньодержавних показників загрожують необоротними процесами занепаду і, як наслідок, політичною та соціальною напруженістю, дестабілізацією країни.

Безсистемність української державної політики у сфері регіонального розвитку залишається однією з причин, що стримують реформування українського суспільства, ускладнюють зміцнення позицій України в міжнародному економічному співробітництві, ведуть до виникнення й загострення соціальних, економічних, екологічних та інших проблем.

Від початку свого становлення вітчизняне самоврядування здійснювалося без чіткої стратегії розвитку. На жаль, такої стратегії немає й тепер. Наша наука не дала всебічно обґрунтованої вітчизняної теорії і моделі місцевого самоврядування, муніципальної влади та публічної влади загалом, яку можна було б покласти в основу законодавства та державної політики.

У середині 90-х централізація відіграла позитивну роль у зміцненні державності, збереженні територіальної цілісності України та її суверенітету. Як приклад уникнення «розповзання» регіонів можна нагадати усунення непорозумінь з Автономною Республікою Крим, яка тоді робила спроби будувати свої відносини з центром мало не на принципах міжнародного права. Чітка регіональна політика

може стати важливою підмогою загальнонаціонального єднання.

Законодавством України самоврядування забезпечується у певному обов'язі лише на базовому рівні (міста, селища, села). А на рівні районів та областей воно має еклектичний характер. Районні та обласні ради, не маючи своїх виконавчих органів, залежать від державних адміністрацій, що делегують їм частину своїх повноважень. Інститут делегованих повноважень дозволяє владі тримати місцеве самоврядування під постійним контролем, адже від цього залежить насамперед розподіл місцевих матеріально-технічних ресурсів. Проте в жодному законі України не встановлено чіткого обов'язку адміністрацій надавати під делеговані повноваження самоврядуванню адекватні ресурси. Зрозуміло, такий підхід не може тривати безкінечно.

Інтегрування нашої країни у європейські та євроатлантичні структури потребує вироблення і реалізації такої моделі взаємовідносин з регіонами й управління ними, яка відповідала б принципам регіональної політики Європейського союзу.

З урахуванням національних особливостей України європейський досвід має бути адаптований до власної концепції організації державної влади на місцях. Вона має виходити з тверезої оцінки реального рівня демократичної свідомості населення і специфічними механізмами узгодити інтереси держави та адміністративно-територіальних одиниць, надати можливість центральному уряду ефективно проводити цілісну соціально-економічну політику в межах всієї країни. Зберігаючи чітку вертикаль виконавчої влади, слід водночас покласти розв'язання поточних місцевих

проблем на місцеве самоврядування, забезпечити його економічну і адміністративну самостійність від державної виконавчої влади.

Функціонування всіх державних структур потребує фінансових ресурсів. Бюджетний кодекс запровадив нову модель побудови міжбюджетних відносин та розподілу бюджетних повноважень, наскрізною ідеєю якої є досягнення бюджетної та фінансової децентралізації до рівня районів та міст обласного значення. Як ідея це відповідає і світовій практиці, і сучасному стану розвитку місцевого самоврядування в Україні. На жаль, понад 10 тисяч бюджетів нижчого рівня формуються на тих само засадах, що й раніше, тобто фактично повністю залежать від доброї волі керівництва вищого рівня.

Бюджетний кодекс не встановив паритету у розподілі ресурсів між державним та місцевими бюджетами. На думку фахівців, оптимальним співвідношенням було б 60/40 на користь бюджетів місцевого самоврядування, а на практиці — навпаки.

Отже, перед нами постає надзавдання — підготувати законодавчі пропозиції для кардинального вдосконалення Бюджетного кодексу, взагалі нормативно-правової бази бюджетного процесу, щоби створити надійний механізм забезпечення фінансових потреб кожної громади відповідно до її можливостей і водночас — забезпечити рівність у отриманні конституційно гарантованих державних послуг.

Однак власне удосконалення фінансового законодавства проблем не вирішить. Навіть найдосвідченіші фахівці-фінансисти не уявляють, як можна розрахувати таку величезну кількість дрібненьких бюджетів, яких у нас утричі більше, ніж у Франції. Отже, необхідна повна реформа місцевого самоврядування у країні, починаючи з оптимізації адміністративно-територіального поділу, чіткого розмежування загальнодержавної і комунальної власності тощо.

Виходячи з пріоритету наро-

ду в політичній системі, потребують невідкладного вдосконалення такі конституційні форми безпосереднього народовладдя, як вибори, референдуми, збори, маніфестації, звернення.

Маємо остаточно визначитись із системою парламентських виборів, надавши їй конституційного і законодавчого статусу, а також якнайшвидше дійти згоди щодо системи (чи систем) місцевих виборів.

Неприпустимо, щоб і надалі, перед кожними виборами приймали нові закони, вводили нові правила «виборчої гри», оскільки цим підривається суспільна довіра і до самого інституту виборів, і до влади, яка ініціює законодавчі зміни.

Сьогодні у всіх на слуху проблеми регіоналізму та федералізму. Регіональну проблематику не можна зводити до забезпечення балансу й рівноваги між різнополносними орієнтаціями східних і західних регіонів. Те, на чому найчастіше фокусується увага, — лише верхівка айсберга, підводна частина якого складається із вкрай суперечливих і невнормованих у правовому полі відносин різних регіональних центрів впливу між собою та з Києвом. Гостра конкурентна боротьба частково знаходить свій вихід у пристрасних дискусіях у Верховній Раді. Але головні вісі протистояння перебувають у глибокій тіні.

Лишаючи остеронь чимало політизованих та емоційних оцінок, звернімо увагу на те, що федералізм також має давню українську традицію. Але майбутнє України за унітарною децентралізацією.

Знайти найефективніші варіанти і моделі трансформації політичної системи, такої трансформації, від якої виграла б і Україна, і кожна людина, — таке сьогодні завдання. Не можна керуватися при цьому прагненням створити короткотрасну вигранну ситуацію для певних політичних сил чи політиків. У будь-яких своїх діях маємо ставити наперед інтереси людини, її добробуту, її впевненість у майбутньому, забезпечення соціальної справедливості та громадянської злагоди.

Тільки референдумом вирішуються питання про зміну території

■ АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Всеукраїнські збори представників місцевого самоврядування дали чимало цікавої інформації для роздумів. Представникам місцевих громад набридло бути господарями без реальних повноважень, до яких найперше звертаються жителі сіл і містечок для розв'язання власних проблем. Саме тому вони сподівалися на відверту розмову про подальші кроки розвитку самоврядності в країні.

Тим часом виконавча влада в особі віце-прем'єра міністра Романа Безсмертного запропонувала делегатам зборів своє бачення адміністративно-територіальної реформи. Високопосадовець наполягав на тому, що без цього не може бути й мови про реальне самоврядування, окресливши його як форму надання послуг населенню.

Однак уже на засіданні секцій, які працювали напередодні форуму, стало зрозуміло: верхи хочуть революційних територіальних змін, низи — реальних фінансів та власності для здійснення своїх повноважень. Про що й говорили у виступах керівник однієї з них, перший заступник голови Комітету Верховної Ради з питань бюджету Людмила Супрун та делегати зборів.

А депутат Полтавської

обласної ради Микола Шкарабан порівняв пропозицію провести реформу місцевого самоврядування разом з адміністративно-територіальною з хворим, на якому випробовують різні хірургічні методи лікування. І закликав урядовців пам'ятати, що вони мають справу з живими людьми, по яких може боляче вдарити будь-який експеримент.

Його думку підтримав і голова Вінницької обласної ради Юрій Іванов. Зокрема, він підкреслив: реального місцевого самоврядування в Україні немає. І навіть приклад: лише 2 із 43 видів податків залишаються у розпорядженні місцевих громад. А тому, перш ніж говорити про адміністративно-територіальну реформу, на думку учасників зборів, треба подбати про децен-

тралізацію влади, передачу значної частини повноважень і фінансів на місця. Власне, подібну точку зору висловила і Прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко, яка зауважила, що тому адміністративно-територіальної реформи не обговорювали на засіданні Кабінету Міністрів. А думки, висловлені на зборах віце-прем'єром Романом Безсмертним, вона почула вперше. Юлія Тимошенко вважає, що, можливо, під час проведення такої реформи слід було б провести референдум.

На нашу думку, до її слів варто прислухатися. Адже у статті 132 Основного Закону країни сказано: «Територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості соціально-економічного розвитку регіонів з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій». А стаття 73 визначає: «Виключно всеукраїнським референдумом вирішуються

питання про зміну території України».

Отож твердження Романа Безсмертного про те, що адміністративно-територіальну реформу має затвердити законом Верховна Рада, не зовсім коректне. Цей документ, імовірно, може бути оскаржений у Конституційному Суді, тож саму реформу доведеться відкласти.

З другого боку, постає запитання про вартість адміністративно-територіальної реформи. Особливо на тлі нелегкого соціально-економічного становища більшості наших співгромадян. Не можна виключити того, що її наслідки стануть непосильним тягарем для більшості українців. Чи треба в такому разі поспішати з її проведенням? Можливо, все-таки потрібно провести не тільки широке обговорення, а й підрухунок — альтернативний — необхідних затрат?

Звичайно, ще краще було б провести експеримент в одній окремо взятій області. Щоправда, урядовці стверджують, що так і буде. І начебто для цього обрали Вінницьку область. Проте незрозумі-

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

2003 рік. Пікети на підтримку соціальних програм.

ло, чому саме її. Адже в Україні різні регіони мають різні особливості з огляду на економічний та соціальний розвиток. Та й про решту чинників не слід забувати. Ще однією може стати Київська область, яка також має свою специфіку. Йдеться про об'єднання Баришівського і Згурівського районів.

Чим усе це відгукнеться, сказати важко. А тому, мабуть, варто послухати не лише керівників, а й громадян, мешканців тих населених пунктів, де проводитимуть експеримент. Та це лише півсправи. Які висновки буде зроблено після експерименту? Чи його наслідки

стануть предметом широкого обговорення чи змістом кулуарних торгів? Адже не таємниця, що дехто з політиків прагнучим зберегти адміністративний центр у себе на батьківщині, не зважаючи на думку людей, без широкого обговорення.

Отже, можна стверджувати: всеукраїнські збори окреслили очікування змін, потрібних для розвитку місцевого самоврядування. Але поки що констатуємо: реалії, запропоновані урядовцями, далекі від прагнення наших співгромадян творити заможне життя власними руками.

Володимир КОРОЛЮК.

Справжня демократія розбудовується не згори, а знизу

23 квітня 2005 року у столиці нашої держави — місті Києві — відбудуться всеукраїнські збори представників місцевого самоврядування. На них обговорюватимуть питання реалізації в Україні Європейської хартії місцевого самоврядування. Роздумами на цю тему ділиться голова Волинської обласної ради Василь ДМИТРУК.

Можна стверджувати, що вибори-2004 яскраво виявили всі недоліки системи державного управління загалом та місцевого самоврядування зокрема. На сучасному етапі ми зіткнулися з потребою швидкого реформування механізмів взаємодії влади, зокрема, й самоврядної. Вихід з цієї кризи — простий. Українське місцеве самоврядування необхідно перебудувати на засадах Європейської хартії місцевого самоврядування, що увібрала в себе кращий муніципальний досвід. Який до того ж легко адаптується до суспільно-політичних умов наших територіальних громад і дуже важко — до політичної системи держави.

Саме тому широкий діалог за участю перших осіб країни, який, сподіваюся, відбудеться на всеукраїнських зборах, має довести: місцеве самоврядування в Україні досягло такої стадії, коли подальший розвиток без повної реалізації положень і принципів Хартії неможливий.

Одним із прикладів такого твердження є фінансова складова місцевого самоврядування. Торік виконано 428 із 429 місцевих бюджетів Волинської області. До загального фонду місцевих бюджетів області надійшло понад 202 млн. грн. власних та закріплених доходів (що становить 103 відсотки до річних призначень). За рахунок перевиконання показників місцеві бюджети додатково отримали близько шести мільйонів гривень. Крім того, з Державного бюджету отримано понад 21 млн. грн. додаткової дотації.

Проте, незважаючи на майже ідеальне виконання місцевих бюджетів, не доводиться говорити навіть про мінімальну забезпеченість потреб територіальних громад. Нас не може задовольняти така ситуація, коли з 429 місцевих бюджетів рівень дотації понад 80 відсотків мають 203 бюджети, понад 50 відсотків — 41 бюджет. На всю область бездотаційною є лише одна рада.

Волиняни одними з перших у країні взялися за приведення до цивілізованих норм природних рослинних ресурсів місцевого значення. Торік до місцевих бюджетів області надійшло майже 1,5 мільйона гривень. Кілька сотень тисяч можна виручити й від здавання в оренду об'єктів комуналь-

ної власності. Ось практично і всі резерви. А потреби на порядок вищі.

Українському суспільству два роки поспіль пропонують різні варіанти проведення конституційної реформи. Передусім вона стосується перерозподілу владних повноважень між інституціями президента, парламенту та уряду, зміни форми правління з президентсько-парламентської на парламентсько-президентську. І лише торік нарешті згадали про реформування територіальної організації влади. Переконаний, що саме з цього і треба було починати. Так робилося, зокрема, в Прибалтиці й країнах Південно-Східної та Центральної Європи. Там уже давно зрозуміли: справжня демократія розбудовується не згори, а знизу.

Отже, від нової центральної влади ми маємо вимагати, щоб наш голос був швидше почутий. Це можливо насамперед через такі представницькі форуми, як квітневі всеукраїнські збори. Вимагати, щоб до політичної реформи обов'язково включили територіальну складову. Зокрема, необхідно запровадити принцип повсюдності місцевого самоврядування. Відповідно до якого не було б вільних від юрисдикції органів місцевого самоврядування територій. Провести адміністративно-територіальну реформи. Зміцнити фінансові спроможності місцевого самоврядування за рахунок перерозподілу фінансових ресурсів. А також встановити реальне місце самоврядування на обласному й районному рівнях і провести перерозподіл повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування на користь останніх.

Комплексне розв'язання цих проблем забезпечить розбудову нової, європейської комунальної моделі місцевого самоврядування. До того ж унеможливить у майбутньому створення політичних кризових ситуацій в державі.

Чого ж бракує для організації ефективної влади? Насамперед необхідно підштовхнути законодавця до створення умов для безпосередньої участі громадян в управлінні державою. Чи буде це парламентсько-президентська чи президентсько-парламентська форма правління — неважливо. Головне — як створити механізми взаємодії та противаг. А найголовніше — нам потрібний реально діючий інститут місцевого самоврядування.

Чи є підстави очікувати змін на краще? Упевненості у цьому додає обіцянка ще кандидата у Президенти В. Ющенка: зміцнення місцевого самоврядування, розмежування його повноважень з державною владою — стануть наріжним каменем політичної реформи, за яку виступає і яку обов'язково здійснить його команда.

давця до створення умов для безпосередньої участі громадян в управлінні державою. Чи буде це парламентсько-президентська чи президентсько-парламентська форма правління — неважливо. Головне — як створити механізми взаємодії та противаг. А найголовніше — нам потрібний реально діючий інститут місцевого самоврядування.

Чи є підстави очікувати змін на краще? Упевненості у цьому додає обіцянка ще кандидата у Президенти В. Ющенка: зміцнення місцевого самоврядування, розмежування його повноважень з державною владою — стануть наріжним каменем політичної реформи, за яку виступає і яку обов'язково здійснить його команда.

У недовгій історії державної самостійності склалася, по суті, хибна практика: органи місцевого самоврядування вносять лише пропозиції і ніяк не впливають на прийняття рішень. Тоді як європейський досвід свідчить: без погодження з органами місцевого самоврядування та їхніми асоціаціями жоден закон щодо самоврядування не може розглядатися.

Оцінюючи прийняті у першому читанні зміни до Конституції (реєстраційний № 3207-1), констатуємо: він лише частково охоплює сферу відносин, що потребує удосконалення. Серед нерозв'язаних проблем: відсутність механізмів повноваження місцевого самоврядування на рівнях район, область; залишено без змін такі поняття, як «комунальна власність» та «спільна власність громад», а також низку положень, що визначають шляхи делегування повноважень. Вважаю, що необхідно повернутися й до чинного закону про вибори до Верховної Ради. Оскільки можна отримати ситуацію, коли цілі області взагалі не будуть представлені в парламенті.

А вибори до районних та обласних рад, відповідно до чинного законодавства, створюють ще більші проблеми з представництвом села в районі чи району в області. Тому доцільним бачиться поетапне впровадження пропорційної виборчої системи, а саме: у 2006 році провести вибори на пропорційній основі лише народних депутатів України; у 2010 — поширити пропорційну систему на вибори депутатів до обласних та районних рад і лише у 2014 році — на вибори депутатів і голів сільських, селищних і міських рад.

Крім того, істотного доопрацювання потребує Закон України «Про вибори народних депутатів України» (який набере чинності з 1 жовтня 2005 року). Зокрема, щодо удосконалення процедури формування виборчих комісій, оскарження рішень, дій та бездіяльності, пов'язаних із виборами тощо.

Я цілковито підтримую позицію Президента, що базовим, первинним рівнем самоврядування має стати сільська, селищна та міська громада. Ці громади мають бути рівноправними й наділеними власними повноваженнями, що не можуть бути відчуженими в примусовому порядку, а лише делеговані добровільно. Територіальна громада має вирішувати лише ті питання, які не може вирішити окремий громадянин або група.

Районні й обласні ради мають формувати власні виконавчі органи, самостійно розробляти і виконувати районні та обласні бюджети. А голови обласних і районних рад мають очолювати виконавчі органи відповідних рад. Тоді як обласні держадміністрації виконуватимуть лише контрольно-наглядові функції з дотримання законодавства та виконання загальнодержавних програм розвитку.

Водночас необхідно законодавчо закріпити за кожним із рівнів місцевого самоврядування вичерпний перелік власних повноважень і принцип договірного виконання делегованих повноважень. Делегування органам місцевого самоврядування окремих державних функцій та повноважень може здійснюватися лише на договірній основі, разом з виділенням ресурсів, передусім фінансових.

Хочеться вірити, що ми живемо у час, коли навіть найсміливіші ідеї стають реальністю. Ще 10—15 років тому Європейська хартія місцевого самоврядування була для нас лише абстрактним міжнародним актом. Тепер вона, нехай ще маленька, але вже реальність нашого буття, яку ми покликані наповнити новим змістом, розбудивши кращі творчі сили народу!

Записав Микола ЯКИМЕНКО.

Луцьк.

РЕЗОЛЮЦІЯ

(Початок на 8-й стор.).

Попередньо схвалений законопроект про внесення змін до Конституції України (реєстраційний № 3207-1) може розглядатися як перший крок до втілення в життя пропозицій органів місцевого самоврядування, продиктованих вимогами часу. Заслугують на підтримку його положення, що враховують вимоги Європейської хартії місцевого самоврядування, закріплюють територіальну основу місцевого самоврядування, утверджують принцип його повсюдності і передбачають утворення районними і обласними радами своїх виконавчих органів, ліквідацію на місцевому рівні державних адміністрацій.

Водночас зміни до Конституції України мають забезпечити фінансову та економічну самостійність місцевого самоврядування, реформування міжбюджетних відносин, оптимальний розподіл бюджетних надходжень між державою і органами місцевого самоврядування, належне управління комунальною власністю тощо.

Учасники зборів свідомі того, що здійснення реформ-

ми низової ланки адміністративно-територіального устрою вимагає ряду законодавчих і організаційних заходів (проведення аналізу соціально-економічного, фінансового стану всіх адміністративно-територіальних одиниць, визначення критеріїв і необхідних організаційно-правових та матеріально-фінансових передумов формування дієздатних громад тощо), на проведення яких потрібний відносно тривалий час.

Зазначене свідчить про гостру необхідність вироблення науково обґрунтованих концептуальних засад удосконалення адміністративно-територіального устрою України в контексті забезпечення належного функціонування місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування в нових умовах.

4. Учасники зборів переконані у необхідності вдосконалення системи та процедур проведення виборів до органів місцевого самоврядування, виваженого та гнучкого підходу до її визначення, враховуючи, що перед органами місцевого самоврядування стоять зав-

Всеукраїнських зборів представників місцевого самоврядування

дання оптимального розв'язання місцевих питань, а також сучасний стан партійного будівництва на місцевому та регіональному рівнях.

Зважаючи на викладене, Всеукраїнські збори представників місцевого самоврядування звертаються до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України з такими пропозиціями:

1. Всебічно сприяти процесам демократизації суспільного життя та формування громадянського суспільства в Україні, у тому числі шляхом створення умов, за яких громадяни через відповідні форми їх участі в управлінні зможуть більшою мірою впливати на ефективність діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

2. Продовжити, спираючись на науково обґрунтовані концептуальні засади, процес системного реформування інститутів публічної влади в Україні, забезпечивши поряд з єдністю, демократизацією та подальшою децентралізацією публічної влади безумовну реалізацію принципів і гарантій, визна-

чених статтею 3 Конституції України.

3. Забезпечити прозорість роботи державних органів щодо розробки засад адміністративної реформи, реформи місцевого самоврядування та поетапного удосконалення адміністративно-територіального устрою України, враховуючи історичні, географічні, економічні, мовні, релігійні, культурні та інші відповідні чинники, а також обґрунтовані пропозиції органів і представників місцевого самоврядування.

Підтримати рішення Президента України про створення консультативно-дорадчого органу з питань державного будівництва, місцевого самоврядування та регіонального розвитку.

4. Здійснити подальші законодавчі кроки, у тому числі шляхом внесення змін до бюджетного та податкового законодавства, з метою створення гарантованих умов для формування стабільної майнової і фінансової основи здійснення органами місцевого самоврядування власних повноважень, формування бюджетів розвитку (зокрема: удоско-

налити міжбюджетні відносини, систему місцевих податків і зборів та розширити джерела формування місцевих бюджетів, у тому числі за рахунок запровадження податку на будівлі та споруди з диференційованим підходом; запровадити обов'язкову попередню компенсацію витрат органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, встановлення законодавчих механізмів щодо стимулювання створення робочих місць), а також фінансового забезпечення у гарантованих державою обсягах виконання ними делегованих повноважень, що виключить існуючу нині залежність місцевого самоврядування від органів виконавчої влади.

5. Невідкладно, на основі пропозицій, висловлених на Всеукраїнських зборах представників місцевого самоврядування, прийняти у новій редакції закон про місцеві вибори, передбачивши в ньому проведення місцевих виборів на основі максимально ефективних виборчих систем та процедур, які відповідали б Кон-

ституції України, а також враховували особливості окремих адміністративно-територіальних одиниць і водночас сприяли політичному структуруванню суспільства.

Рекомендувати Верховній Раді України під час розгляду цього питання врахувати пропозиції, викладені у Зверненні Асоціації міст України та громад, Асоціації сільських, селищних та міських рад України, Української асоціації місцевих та регіональних влад до Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо стану законодавства України про місцеві вибори.

Ми, учасники Всеукраїнських зборів представників місцевого самоврядування, висловлюємо переконаність у тому, що спільними зусиллями органи державної влади та органи місцевого самоврядування реформи будуть реалізовані, а оновлене, наділене необхідними повноваженнями, ресурсами і правовими гарантіями самоврядування сприятиме становленню України як цивілізованої європейської держави — повноправного учасника спільного європейського дому, утвердженню в українському суспільстві демократії, поліпшенню добробуту наших співгромадян.

Щоб пошук істини не перетворився на гірке похмілля

Виступи учасників «круглого столу», що відбувся в редакції «Голосу України» (див. номер 33 від 22.02.) в Одесі помітили. Це і не дивно. Підвищення ефективності місцевого самоврядування — це підвищення ефективності влади всіх рівнів: від державної до регіональної. І ті «п'ять хвилин», про які говорив голова Комітету Верховної Ради з питань державного будівництва і місцевого самоврядування Анатолій Матвієнко, для Одеси виливаються в судові суперечки. Своєрідним продовженням редакційного «круглого столу» стало обговорення порушень тем депутатами обласної та міської рад. Але спочатку трохи історії.

На одних і тих самих помилках учаться лише другорічники

Майже десять років Одеса живе в умовах перманентного експерименту. Спочатку — рішенням сесії міської ради було ліквідовано районні ради. Обґрунтовуючи це рішення, депутати казали, що, зосередивши у міськраді всі фінансові й адміністративні можливості, міськвиконком зможе ефективніше керувати містом. Замість райрад були створені районні адміністрації, що стали структурними підрозділами міськвиконкому і зобов'язані брати «під козирок» будь-якому рішення виконавчого органу.

Потім відбулася адміністративно-територіальна реформа. Замість восьми районів у Одесі з'явилися чотири. Непродумані дії міської влади призвели до того, що, скажімо, райадміністрація Приморського району виявилася на межі із Суворовським районом, а до адмінбудинку того самого Суворовського району тепер по якусь довідку доводиться діставатися півтори години на перекладних. Природно, скоротилася кількість районних прокуратур, судів, відділень міліції, військоматів, відділів соціального забезпечення тощо.

Не встигли городяни прочувати від реформаторської сверблячки чиновників, як одержали від них ще один подарунок — реформу житлово-комунального господарства. На місці ЖЕКів, ЖЕУ, МЕПів, РЕПів були створені дирекції єдиного замовника — ДЄЗи. Невдовзі одесити опинилися між комунальними небом і землею. Старі структури (їх досі не ліквідовано), як і нові, не кваліфікації займатися житлово-комунальними проблемами. З першого січня міська влада оголосила про те, що ДЄЗи ліквідуються, а на їхньому місці створюються управління мікрорайонами. Щоправда, через тиждень міськвиконком «передумав» і реанімував ДЄЗи.

На тлі загального експерименту, затіяного міською владою, місцеве самоврядування виявилось засунутим на другий план. Повторюючи колишні помилки, міська рада енергійно продовжує плодити нові. А на одних і тих самих помилках, як відомо, вчать тільки другорічники.

«Що більше вказівних пальців, то менше робочих рук»

Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ, депутат обласної ради від міста Одеса:

— В Одесі сьогодні чотири райони, що за територією і населенням дорівнюють середньому місту. От і виходить, що вказівні пальці, образно кажучи, райдержадміністрації чи міськвиконкому, скорочують кількість робочих рук, якими просто зобов'язані стати депутати райради.

Кількість районів в Одесі скоротилася вдвічі, а чиновників побільшало. Чи не парадокс? Наведу такий приклад. Динаміка надання житлових субсидій свідчить: щорік їх виділяється дедалі менше. У 2001 році ними було охоплено 9,8 відсотка населення, у 2002-му — 7,7 відсотка, 2003-го — 6,5. Для порівняння: аналогічний показник у Львові становить близько 20 відсотків, у Харкові — 16. Що, в Одесі люди багатші, ніж у Харкові й Львові? Звісно, ні. Ми проаналізували ситуацію з наданням субсидій. З'ясувалося, що чисельність працівників, які їх оформляють, унаслідок територіальної реформи міста скоротилася вдвічі. До того ж розташовані ці відділи в непристосованих приміщеннях. Як результат — великі черги, в яких люди не хочуть гаяти час.

Закон «Про місцеве самоврядування в Україні», природно, не встигає за реаліями сьогодення. Згодний з Анатолієм

Сесія міськради 21 квітня 2005 розпочалась гуркотом мисок.

Матвієнком, що необхідно внести зміни до законів про місцеве самоврядування, про держадміністрації, про комунальну власність, місцеві податки і збори. Але ж і чинний нині закон не працював, на жаль, на повну силу. Стаття 9 закону — «Місцеві ініціативи». Особисто я не пригадую за останні п'ять років, щоб сесія Одеської міськради розглянула бодай одне питання, ініційоване членами територіальної громади. Не працює і стаття 13 — «Громадські слухання». А їх слід проводити не рідше одного разу на рік. Не кажу вже про статут міста.

Самоврядування — це не самоправство. І не треба боятися творчості територіальної громади. Я впевнений, вона ніколи не допустила б того свавілля, що панує в Одесі стосовно розбазарювання рекреаційних земель. За останні 10 років правління ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» пустило під ніж більш як 72 гектари землі і всім санаторно-курортних установ. Хіба це допустила б територіальна громада на тих же громадських слуханнях?

«Поруч, але не разом»

Георгій СЕЛЯНИН, депутат Одеської міської ради:

— Деякі дії міської влади свідчать: обіцяючи народу золоті гори, влада не знижує планку обіцянок і розмовляє з ним винятково у майбутньому часі. Так звана житлово-комунальна реформа призвела до того, що ЖКГ Одеси стало некерованим айсбергом. Коли в місті була спроба створити «управління мікрорайонами» при райдержадміністрації, то вона шокувала місто. Кількість чиновників збільшувалася в 16(!) разів.

Не боюся обвинувачень на свою адресу за різкість з боку колег-депутатів, але скажу, що наша міська рада перетворилася на артіль «Мавпячий труд». Наведу приклад. Територіальну громаду цілком відсторонено від участі в управлінні

земельною власністю. Міський голова на засіданні виконкому пропонує провести прискорений конкурс на проект комплексної забудови берегових схилів, а одесити дізнаються про це з програм місцевого телебачення. Чому громада опинилася в ролі глядача? Зрозуміло, виконавча влада мріє, щоб місцеве самоврядування, образно кажучи, танцювало під дудку чиновників. А куди може завести ця мелодія? До того, що всі ми почнемо ходити строем, говорити однакові слова і співати однакових пісень. Це ми вже проходили.

Цілком згодний з учасниками «круглого столу» «Голосу України»: необхідно чітко розмежовувати функції територіальної громади, районних, міських і обласних рад. Сьогодні виходить, що всі вони працюють поруч, але не разом. Поки не буде знайдено механізм фінансової самостійності місцевого самоврядування, воно буде декларацією втілення в життя 5-ї статті Конституції України.

«Низи не хочуть знизу, а верхи вже не можуть зверху»

Олексій ОРЛОВСЬКИЙ, кандидат юридичних наук, доцент кафедри права і законотворчого процесу Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України:

— Поставлю риторичне запитання: якщо держава — це ми, то чого ми хочемо від неї? А хочемо ми, щоб народ, образно кажучи, був комендантом. Тема моєї кандидатської дисертації — «Правовий статус органів самоорганізації населення». Досліджуючи проблему, я і спробував відповісти на це запитання. Переконаний, місцеве самоврядування складно сьогодні уявити без такої складової як органи самоорганізації населення — ОСН. В умовах міста це — квартал, мікрорайон, вулиця, група будинків. На жаль, в Україні численні правові акти поки що не створили в повному обсязі систему правових норм, необхідних для ефективного функціонування ОСН. А Закон України «Про органи самоорганізації населення», який має врегулювати більшість проблем, що виникають на практиці, не тільки не ліквідував їх, а в деяких випадках загнав у глухий кут.

Постійна комісія міської ради з удосконалення структури управління містом, головою якої я є, вже шість років намагається стимулювати роботу ОСН. Кожний з них упродовж місяця після реєстрації має право на одержання приміщення для роботи (оренду плати для них встановлено в розмірі 1 гривні на рік), виділяються бюджетні засоби для реалізації власних повноважень, передбачено введення в штат міськради посади для роботи з цією громадською організацією.

Найважчим рішенням для депутатів міськради стало визначення кола своїх повноважень, які планувалося делегувати ОСН. У якому обсязі? На який термін? Як проконтролювати виконання цих повноважень?

Ці та безліч інших питань буквально не давали депутатам спокою. І правильно, гадаю, зробили депутати, що не квапилися з прийняттям такого рішення. Річ у тім, що на першому етапі становлення ОСН поспішати наділяти їх владними повноваженнями не варто. І ось чому. Фактичний правовий вакуум, а також суперечливість тих норм, що містяться в чинному законодавстві, є «міною уповільненої дії».

Приміром, в органах самоорганізації населення не передбачено власної ревізійної комісії, немає чіткої межі в здійсненні ними фінансово-господарської діяльності, не визначено порядок дострокового припинення повноважень ОСН, а також подальша доля фінансів і майна ліквідованого органу тощо. Впевнений, що в умовах відсутності районних рад у містах саме ОСН зіграють вирішальну роль в активізації місцевого самоврядування. Вони повинні мати статус юридичної особи з усіма обставинами, що випливають з цього.

Це тільки перші кроки. Віддача від них поки що невелика. Але колективний пошук істини, а вона, як відомо, в народовладді, без сумніву, призведе не до гіркого похмілля, а до позитивних результатів.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Місцеві ради — головна ланка територіальної реформи

Нарешті зрушив з місця віз адміністративно-територіальної реформи. Беручи до уваги склад нашого молодого та енергійного уряду, можна не сумніватися, що він рухатиметься. Але дуже важливо — в якому напрямі і якими темпами.

І чужого навчайтеся...

Із трьох основних складових реформи (реформування центральних і місцевих органів державного управління та територіального устрою) найбільші сумніви і навіть тривогу вик-

ликають плани реформування територіального устрою через укрупнення областей, районів і сілських рад.

Тут, на наш погляд, для України буде корисний досвід Польщі з реформування адміністративно-територіального устрою і створення сис-

теми місцевого самоврядування, яке проводилося в 90-х роках. Зокрема, порівняння кількості областей (воєводств) і районів (повітів) в Україні і Польщі (табл.1) показує, що їх кількість співвідноситься з розмірами територій і, особливо, чисельністю населення обох країн. Водночас впадає у вічі велика різниця (в 4,1 разу) у кількості сілрад і гмін. Звідси напрашується

висновок: в Україні реформу слід починати не з областей і районів, а з сілських рад. Вона повинна передбачати укрупнення сілських рад і створення умов для їх ефективної роботи, мати відповідні штати і бюджету.

Потрібні поступові кроки

Але робити це слід не масово, а в кожному адміністративному районі провести експеримент на базі однієї-двох сілських рад, де для цього є належні умови: висококваліфіковані керівники та спеціалісти, порівняно добра соціальна інфраструктура, дороги, транспорт, зв'язок, розвинутий малий і середній бізнес тощо. І лише після успішного завершення експерименту і створення відповідних умов пе-

За даними Держкомстату станом на січень 2005 року в Україні:	
областей — 24, АРК та м. Київ	
міст — 456,	
районів у містах — 118,	
районів — 490,	
селищ міського типу — 886,	
сілських населених пунктів — 28 585	
сілських рад — 10 281	

реходити до наступного етапу — масового реформування сілських рад.

Гаслом усіх реформаторських дій та фундаментальною ідеєю проведення у 90-х роках реформи в Польщі була децентралізація. Першим і, як згодом з'ясувалося, найважливішим стратегічним кроком стало створення незалежного базового рівня територіального устрою країни (гміни) і наділення його реальною владою. Гміни почали розв'язувати свої проблеми на власний

розсуд і під свою відповідальність. Іншим результатом було те, що держава показала свої бажання та спроможність до самообмеження. Протягом десятиріччя гміна стала найбільшим надавачем публічних послуг та головним партнером у розв'язанні основних життєво необхідних питань для своїх громадян. Завдяки тому, що гміна має обрану раду та підпорядкований їй виконавчий орган, вона отримала пов-

(Закінчення на 12-й стор.).

Таблиця 1			
Показники	Україна	Польща	Україна в % до Польщі
Територія, тис. км²	683	323	186
Чисельність населення, млн. чол.	47,6	30,7	155
в т. ч. сілське	15,5	14,0	110
Кількість областей (воєводств)	25	16 ^{1/}	156
Кількість районів (повітів)	490	308 ^{2/}	159
Кількість сілських рад (гмін)	10270	2489 ^{3/}	413

^{1/} в 90-х роках було 49 воєводств

^{2/} Крім того, є ще 65 міст на правах повітів

^{3/} Включаючи і гміни (місцеві ради) міст

Сільрада чи контора для видачі довідок?

Майже 700 мешканців налічує у середньому кожна з 28 територіальних громад Могилів-Подільського району Вінницької області. Бюджет жодної із них (у районі — одна селищна і 27 сільських рад) не можна назвати бюджетом розвитку: всі кошти йдуть, як то кажуть, на проїдання. Загалом сам район на 70 відсотків є дотаційним. Звідки візьмуться гроші, якщо бюджетотворюючі підприємства завантажені лише на 20—25 відсотків?

Найскладніше доводиться територіальним громадам, де мешкає від 200 до 300 осіб. На їхній території нема ні сільгосп підприємств, ні навчальних закладів. У деяких, щоправда, залишилися початкові школи та збереглися сільради. Як здійснюють тут свої повноваження депутати? Яким чином складаються їхні стосунки з районною радою? Зрештою, яка перспектива чекає на органи влади у неперспективних населених пунктах? Думками з цього приводу ділиться голова Могилів-Подільської районної ради Андрій ОНИЩУК.

Із досьє «ГУ»

50-річний А. Оніщук уже друге скликання на посаді голови райради. В органах місцевого самоврядування працює більш як двадцять років. Має дві вищі освіти — закінчив Київський держуніверситет імені Тараса Шевченка і Одеський регіональний інститут Академії державного управління при Президентові України. Вивчав досвід місцевого самоврядування у Польщі та Молдові.

— За нинішніх умов, — каже Андрій Григорович, — цілком достатньо повноважень мають і керівники районних органів місцевого самоврядування, і сільські, селищні, міські голови та депутати. Втім, керівну вертикаль знищено: безпосереднього впливу на сільського й селищного голову у мене немає. Натомість законодавчо виписані інші форми, зокрема, прийняття рішень на сесії, виконання яких є обов'язковим для всіх на території району. До того ж, як і раніше, спілкуємося з керівниками громад під час особистих зустрічей, обмінюємося думками по телефону.

А от у керівників сільських територіальних громад важелів впливу на районного голову більше. Будь-яку пропозицію вони можуть внести на сесію чи подати на розгляд депутатської комісії. Водночас у них є право

звернутися з нею безпосередньо до голови районної ради, крім того, можуть обстоювати її через своїх депутатів на районному рівні.

Повноважень, повторюю, вистачає. А ось відповідальності за їх виконання... Або ж ініціати-

Поява терміна «самоврядування» (selfgovernment) пов'язана з історією Англії. Починаючи з кінця XVIII сторіччя цей термін в англійській науці конституційного права використовується для характеристики особливостей організації англійського державного ладу як стану народу, який самоврядується за допомогою парламенту та місцевих представницьких органів, за діяльністю яких немає будь-якої адміністративної опіки зовні.

ви... Остання, як то кажуть, взагалі «вбита». Таке враження, що працювати можемо тільки з-під палиці. Простий приклад. Проблем у району стільки, що, даруйте, греблю можна гатити на Дністрі. Але маємо лише два-три звернення — не більше. Депутати сільради із Жеребилівки просять допомогти відремонтувати приміщення під клуб у бри-

гадному селі Ломозів (колишній заклад культури згорів під час пожежі); у селі Сутаки потребують заміни віконні рами у шкільному приміщенні (їх не міняли протягом сорока років — відколи існує школа).

Можливо, на місцях такі питання вирішують самотужки, тому й не звертаються по допомогу? Так, власне, й має бути. Однак те, що бачив на власні очі, оптимізму не додає. У невеликому селі Бернашівка, де понад 200 жителів, ніяк не відремонтують дорогу. Така само проблема й у іншому селі — Мервенці. В одному з сіл, не буду казати якому саме, до кладовища не дістатися, так розбито дорогу. 90 відсотків водопроводів у селах потребують ремонту. Хто за це має взятися — невідомо. Колгоспів, за кошти яких вони були споруджені, давно нема, а сільради їх не прийняли у власність, бо не мають коштів на утримання.

Про дефіцит коштів трохи згодом. Спершу — про дефіцит кадрів. Сільських голів обирають без будь-яких кваліфікаційних обмежень. Хоч би освітній ценз обумовити для них. Я не маю нічого проти одного з таких керівників територіальної громади. Він був добрим трактористом. Користується повагою серед людей. Але його середня освіта, на жаль, не дає можливості глибоко вникати у проблеми бюджету, земельного законодавства. І це не єдиний випадок. Тому, коли вирішиться питання наближення коштів до громади, як це

передбачає адміністративно-територіальна реформа, треба подумати й про те, хто ними розпоряджатиметься. Поки що дефіцит коштів — це ахіллесова п'ята будь-якої територіальної громади, надто для невеликої. Я закидав докір депутатам Бернашівської сільради з приводу поганих доріг. Але річний бюджет їхньої сільради близько 30 тисяч гри-

вень, це з усіма видатками. Сільгосп підприємств на території нема, власні надходження також відсутні. Тож осилити ремонт самотужки вони навряд чи зможуть. Втім, і на допомогу не кличуть. Схоже, змирилися. Як правило, пасивними людей роблять умови, які нині склалися. Бо навіть селищна рада у селі Вендичани, бюджет якої у десять разів більший, не може власними силами прокласти водопровід у бригадному селі Тарасівка.

Без грошей залишаються великі й малі громади. Але якщо у перших перспектива є, зокрема, налагодження й поліпшення роботи наявних підприємств, а відтак, нові бюджетні надходження. То в інших, на мою думку, питання мали б вирішувати інакше.

Життя підказує: там, де відсутня економічна база для розвитку територіальної громади, не обійтися без оптимізації (укруп-

місцевого самоврядування. Результатом обговорення питання «Реформування місцевого самоврядування в Україні» стало звернення до Верховної Ради України. На наше глибоке переконання, нині головним завданням має стати формування по-справжньому ефективної та відповідальної системи влади, надійним фундаментом якої здатне бути дієве самоврядування.

Досягти цього, вважають представники місцевого самоврядування Вінниччини, можна за умови створення цілісного й системного законодавчого поля. Зокрема, йдеться про гарантії фінансової спроможності органів самоврядування. Яка недосконала вона є нині, яскраво засвідчує приклад Могилів-Подільського району. Важливо також удосконалити систему місцевих виборів. Вважаємо, що парламент має переглянути виборче законодавство, щоб не допустити застосування суто пропорційного принципу виборів депутатів обласних та районних рад. Бо це призведе до того, що в радах не буде представлено абсолютну більшість розташованих на відповідній території громад. Також необхідно зберегти мажоритарну систему виборів на рівні міст. Особливо районного підпорядкування, де, як правило, відсутні первинні осередки більшості політпартій. Тільки через такі зміни народ зможе реалізувати свою конституційну функцію головного джерела влади й домогтися кращого життя.

Записав
Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Як інститут публічної влади місцевого самоврядування — це продукт тривалого розвитку людської цивілізації, його витоки сягають родоплемінного самоврядування.

нення) сільських рад.

— **І що, після такої оптимізації поліпшиться життя?**

— Не одразу. Але з наближенням влади й коштів до територіальної громади зміни на краще відбуватимуться однозначно. До речі, досвід Польщі засвідчує ефективність такого об'єднання. Бачив це на власні очі. Цікаво, що укрупнення сільських гмін (сільрад) поляки розпочали з прокладання доріг. Щоб із будь-якого населеного пункту людина могла добратися без проблем до місця розташування органу самоврядування.

Стосовно укрупнення районів, тут маємо приклад наших сусідів — молдован. Свого часу вони з 39 районів утворили 9 повітів, котрі проіснували десь п'ять років — після цього все повернуло на круги своя. Як зазначив примар (сільський голова) із села Унгри, істотної економії коштів на рівні об'єднання сільрад це не дало. Так само не вдалося досягти економічної вигоди й від укрупнення районів.

Коментар голови Вінницької обласної ради Юрія ІВАНОВА:
— Це лише окремі проблеми

Місцеві ради — головна ланка територіальної реформи

(Початок на 11-й стор.).

ний комплекс владних атрибутів. Згодом кількість гмін було різко скорочено. Тепер у середньому на один повіт (район) припадає вісім гмін, у кожній із яких дев'ять населених пунктів. За територією, чисельністю населення, кількістю закладів освіти, культури та охорони здоров'я польські гміни дещо більші порівняно з українськими сільськими радами. Якщо в Україні на одну сільську раду припадає 49 квадратних кілометрів території і 1,4 тис. осіб населення, то в Польщі відповідно 110 і 10,4. Водночас воєводства (області) та повіти (райони) в Польщі та Україні за розмірами території практично не відрізняються (в Польщі відповідно 996 км² і 20 тис. км², в Україні — 1150 км² і 24 тис. км²). Однак за чисельністю населення повіти відрізняються істотно (відповідно 89 і 32 тис. чол.).

Децентралізація бюджетів

Для успішного розв'язання нових і складних завдань, що стоять нині перед місцевими радами в Україні, потрібно створити необхідні умови, головними з яких є відповідні штати, бюджети і законодавче забезпечення. По-перше, місцеві ради повинні мати відповідні штати і спеціалістів. Якщо у штатах наших сільрад налічується три—чотири працівники, то в польських гмінах — 20—25. Це мер, віце-мер (координатор робіт), секретарі мера — 2, фінансовий відділ — 5, бухгалтерія — 3, інвестиційний відділ — 4, зовнішні відносини гміни — 1, екологія і сільське господарство — 1, організація роботи депутатів — 2. Окремо функціонує комунальна служба (8 працівників). Сільська гміна налічує 15—20 депутатів, які за один день роботи в комісіях чи на засіданнях гміни одержують 100 злотих. Таку само плату ма-

ють і солтиси (старости) сіл, яких обирають збори кожного села терміном на чотири роки. Зарплата мера становить 5000 злотих на місяць, головного фінансиста — 4000, інженера-будівельника — 2300.

Місцеві ради не зможуть ефективно функціонувати без відповідного фінансового забезпечення. Тому другою необхідною умовою є децентралізація бюджетів. На жаль, бюджети місцевих рад в Україні дуже обмежені. До того ж за останні чотири роки відбулося навіть скорочення їх часток у структурі зведеного бюджету, що суперечить світовим тенденціям децентралізації бюджетів. Особливо несприятлива ситуація в бюджетах сільських, селищних і міст районного значення: їхні бюджети становлять лише два—три відсотки доходів і видатків зведеного бюджету. А проживає в них 32,7 відсотка населення країни. До того ж значна розпорошеність посе-

лень по території (в Україні 28,6 тис. сільських населених пунктів, 887 селищ міського типу і лише 453 міста) потребує значно більших витрат на задоволення потреб громадян порівняно з містами.

Про обмеженість бюджетів місцевих, особливо сільських рад, свідчить також порівняння річних бюджетів двох сільських рад — Фурсівської Білоцерківського району Київської області і гміни Войнич Тарнівського повіту Малопольського (Краків) воєводства в Польщі за 2003 рік. Так, річний бюджет польської сільської ради (16,2 млн. грн.) порівняно з українською (310 тис. грн.) більший у 52 рази, хоча за територією вона більша лише в 1,7 разу, а за чисельністю населення — втричі.

Треба відзначити, що в доходах і видатках бюджету гміни Войнич значне місце (біля 70%) посідають субвенції і дотації з центрального бюджету:

Величезне значення для становлення місцевого самоврядування як самостійного правового інституту і системи органів влади мали комунальні революції в Західній Європі XI—XIII сторіччя. Їх результатом стало так зване комунальне самоврядування (муніципальна організація), яке передбачало звільнення міста від влади феодального власника та створення міських органів самоврядування — виборної ради та магістрату (виконавчого органу), які були незалежними від центральної, «коронної» влади.

на освіту, охорону здоров'я, культуру, утримання гмінних доріг, комунальне господарство. Водночас Фурсівська сільська рада всі свої витрати покриває з власних коштів (податкових і не-податкових надходжень).

Серед видатків бюджету гміни значну питому вагу (19%) становлять інвестиції, що їх спрямовують на розвиток комунального господарства, освіти, культури, підтримку підприємництва.

Децентралізацію управління на всіх його рівнях можна розглядати як найважливіший вимір переходу від командної до ринкової економіки. Одним із головних аргументів на користь фінансової децентралізації є наближення управління до громадян, краще задоволення їхніх потреб. Адже відомо, що місцеві інтереси набагато точніше будуть оцінені на місцях, ніж центральною владою, яка до того ж задовольняє їх за вищу ціну, ніж місцева влада.

Микола ФУРСЕНКО,
сільський голова Фурсів Білоцерківського району Київської області;
Віталій НЕЛЕП,
доктор економічних наук,
професор Київського національного економічного університету.

Філія Державної госпрозрахункової установи «Агентство з питань банкрутства» в місті Києві та Київській області повідомляє про проведення аукціону з продажу активів Колективного підприємства «Завод « ВУЛКАН» ЄДРПОУ 00300386 в процедурі ліквідації.

Об'єкт продажу: 1. Обладнання, устаткування, інвентар в кількості 355 одиниць найменувань; початкова ціна: від 0,01 грн. до 79 881,30 грн; гарантійний внесок: 5(п'ять) % від початкової ціни; адреса: м. Київ, вул. Регенера-торна,4.

Гарантійні внески вносяться на р/р № 26000008913 в КРД (Ф) АППБ «Аваль» в м. Києві, МФО 322904, код ЄДРПОУ 26252130. Одержувач: Філія ДГУ «Агентство з питань банкрутства» в місті Києві та Київській області.

Організатор аукціону: Філія Державної госпрозрахункової установи «Аген-тство з питань банкрутства» в місті Києві та Київській області. Адреса: 03150, м. Київ, вул. П. Любченка, 15, кім. 516, тел.: 261-19-97. Відповідальна особа - Федоров Ігор Вікторович. Час прийому: Пн.-Чт. - 10.00-17.00; Пт. - 10.00-15.45.

Порядок ознайомлення з об'єктом продажу: за місцезнаходженням об'єк-ту продажу, телефон для довідок 8-050-380-35-15, Мальцев Дмитро Олек-сандрович.

Час для ознайомлення: Пн. - Чт. - з 10.00 до 17.00 години. П'ятниця - з 10.00 до 15.45 години.

Порядок оформлення участі в аукціоні:

Для реєстрації в якості учасника аукціону фізична особа або представник юридичної особи повинні надати Організатору торгів: документ, що посвідчує фізичну особу, або повноваження представника юридичної особи; документ про сплату гарантійного та реєстраційного внеску; заявку на участь у аукціо-ні підписану і скріплену печаткою.

Кінцевий термін прийняття заявок від потенційних учасників на участь в аукціоні **«09» травня 2005 року.**

Дата, час та місце проведення аукціону: аукціон буде проведено **«13» травня 2005 р.** об 11-й годині за адресою: 03150, м. Київ, вул. П. Любчен-ка, 15, в актовому залі, 5 поверх.

Порядок оформлення результатів продажу:

Під час проведення аукціону ведеться протокол, до якого заноситься ре-зультат публічних торгів ціна продажу, відомості про переможця аукціону, су-ма та номер рахунку на який переможцю потрібно внести кошти. Протокол підписується ліцитатором та покупцем і в триденний термін затверджується керівником організатора торгів. Копія затвердженого протоколу видається переможцю аукціону. Переможець аукціону, який відмовився від підписання протоколу, позбавляється права на подальшу участь у аукціоні і повернення йому внесеного гарантійного внеску. Договір купівлі-продажу між покупцем та боржником укладається протягом 15 днів з моменту затвердження прото-колу аукціону керівником організатора публічних торгів. Оплата за придбаний об'єкт здійснюється переможцем аукціону протягом 30 календарних днів з моменту підписання договору купівлі-продажу. Гарантійний внесок, унесений покупцем для участі в аукціоні, зараховується покупцеві в рахунок остаточної оплати ціни продажу об'єкту. Передача об'єкту переможцю аукціону здійсню-ється тільки після повної оплати ним грошових коштів за договорами купівлі-продажу. Переоформлення прав власності на придбаний об'єкт здійснюєть-ся переможцем аукціону самостійно за власний рахунок.

ВАТ ТВП «Південне» повідомляє, що чергові збори акціонерів відбудуться 24 червня 2005 року за адресою: м. Київ, Залізничне шосе, 57, 5 поверх. Реєстрація акціонерів здійснюється за місцем проведення зборів 24 червня 2005 року з 10.00 до 10.50. При собі мати документи, що посвідчують особу акціонера, представникам акціонера - належним чином оформлене доручення.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяль-ності Товариства за 2004 рік.
2. Затвердження річного звіту та балансу Товариства за 2004 рік.
3. Звіт Ревізійної комісії Товариства за 2004 рік.
4. Розподіл прибутку Товариства за 2004 рік.
5. Обрання виконавчого органу Товариства.
6. Обрання Ревізійної комісії Товариства.

До відома акціонерів
ЗАТ «ВИРОБНИЧО-БУДІВЕЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ №6»

Ініціативна група акціонерів, яка володіє у сукупності більш ніж 10% акцій ЗАТ «ВБУ № 6», діюча на підставі ст. ст. 43, 45 Закону України «Про гос-подарські товариства» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуть-ся 27 червня 2005 р. о 10 годині за адресою: м. Київ, пр. Червонозоряний, 119. Реєстрація акціонерів з 9-00 до 9-50 за місцем проведення зборів.

Порядок денний:

1. Про обрання органів управління Товариства.
2. Про передачу реєстру незалежному реєстратору та затвердження умов договору з ним.
3. Про надання повноважень щодо представництва Товариства в орга-нах державної влади та місцевого самоврядування.
4. Про внесення змін і доповнень до статуту Товариства.

Для участі у зборах акціонерам мати при собі документ, що посвідчує особу, представникам акціонерів - належним чином оформлене доручення та документ, що посвідчує особу.

З документами та проектами рішень, які будуть розглядатися на зборах, можна ознайомитись за адресою проведення зборів.

Контактний телефон (044) 451-87-87.

11.04.2005 р. постановою Господарського суду Донецької об-ласті (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) по справі № 5/126-Б визнано банкрутом Сільськогосподарське товариство з обмеже-ною відповідальністю «Мрія» (87313, Донецька обл., Амвросіїв-ський р-н, с. Григорівка, вул. Центральна, 1, код ЄДРПОУ 30905457, р/р 26002474859001 в філії КБ «Приватбанк» ДМУ м. Донецька, МФО 335496) і відносно банкрута відкрита ліквідацій-на процедура.

Ліквідатором призначена арбітражний керуючий Марченко Юлія Вікторівна, ліцензія АА 668266 від 30.09.2003 р., пош. адре-са: 83077, м. Донецьк, вул. Туманяна, 21/3.

Господарський суд Донецької області по справі № 42/29Б постановою від 21.04.2005р. (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) визнав колективне сільськогосподарське підприємство «Донецька рибоводно-меліоративна станція» (85333, Донецька обл., Красноармійський район, с. Сергіївка, провулок Середній, р/р № 26008250094250 в ДОФ АКБ Укрсोцбанк, в м. Красноар-мійську, ЗКПО 05453628) банкрутом і відкрив ліквідаційну про-цедуру.

Ліквідатор Киричок Інеса Олександрівна, ліцензія № 216816, адреса: 83086, м. Донецьк, вул. Первомайська, 12, оф. 501а, т. (062)304-12-81. Претензії кредиторів приймаються протягом мі-сяця з дня публікації.

Господарським судом Кіровоградської області (25022, м. Кіро-воград, вул. Луначарського, 29) 24.01.2005 р. порушено справу № 9/18 про банкрутство відкритого акціонерного товариства «Світ-ловодський хлібозавод», юридична адреса: 27500, Кіровоградська область, м. Світловодськ, вул. П. Морозова, 3, код за ЄДРПОУ - 00378744, р/р № 26060330100272 в ФАКБ «Східно-Європейський банк», МФО 331650.

Розпорядник майна - арбітражний керуючий Заболотний Ген-надій Вадимович, ліцензія АА № 047950 від 19.10.2001 р., м. Кіро-воград, вул. Жадова, 20, корп. 1, кв. 225.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань бан-крутства в Донецькій області та лікві-датор ДП «Будівельно - мон-тажний потяг №4» ЗАТ «Трест «Донбастранс-буд», повідомляють про проведення конкурсу з продажу активів. На кон-курс виставляються активи ДП «Буді-вельно - монтажний потяг №4» ЗАТ «Трест «Донбастрансбуд»: 1. Будівля гаражу на три бокса для легкового автотранспорту, які розташовані за адресою: м. Красноармійськ, пров, Мостовий, 30, площа - 67,4 кв. м., 1982р., початкова ціна продажу - 2406,16грн. у т. р. ПДВ, гарантійний внесок - 120,31грн. 2. Будівлі, споруди та обладнання виробничої бази, які знаходяться за адресою: м. Крас-ноармійськ, вул. Аграрна,1, початко-ва ціна продажу - 119762,89грн. у т. р. ПДВ, гарантійний внесок - 5988,15грн. 3. фіксованими умовами конкурсу та технічною характеристи-кою об'єктів можна ознайомитись у організатора конкурсу. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ці-ни реалізованого майна та реєстра-ційний збір для реєстрації учасників конкурсу-17,00грн. перераховуються на р/р 260077397 в ДОД АППБ «Аваль», м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій об-ласті. Для участі в конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкру-тства в Донецькій області, за адре-сою: м. Донецьк, пр-т Комсомоль-ський, 8. Строк надання заяв 10 ка-лендарних днів з дати публікації в га-зеті 20 травня 2005р. включно. Кон-курс відбудеться після 10 календар-них днів з дати публікації інформації 23 травня 2005р., о 15-00 год. за ад-ресом: м. Донецьк, пр-т Комсомоль-ський, 8 в Філії ДГУ Агентство з пи-тань банкрутства в Донецькій облас-ті. Переможець конкурсу на підставі затвердженого протоколу конкурсу укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором ДП «Будівельно - мон-тажний потяг №4» ЗАТ «Трест «Дон-бастрансбуд». Довідки за телефона-ми 304- 77-83, 304-37-21 та на сайті www. bankruptcy. internet. dn. ua.

В оголошенні надруковано-му в газеті «Голос України» № 190 від 12.10.2004 року про бан-крутство відкритого акціонер-ного товариства «Птахофабри-ка «Львівська» (80522, с. Завод-ське Буського р-ну Львівської області) справа № 6/329-4/260 від 23.09.2004 року, код за ЄД-РПОУ - 23960926 слід читати 00852743 і далі за текстом...

Господарський суд Луганської області, 91000, м. Луганськ, пл. Гер-роїв ВВВ, 3а. Постановою по справі № 19/49 б від 15 квітня 2005 р. визнав банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Ін-тал», 91000, м. Луганськ, вул. Гос-тра Могила, буд. 147/59. Ідент. код 25360840, р/р 260041676 в ЛОД АППБ «Аваль» м. Луганськ, МФО 304007 і відкрив ліквідаційну про-цедуру до 15.04.2006 р..

Ліквідатором по справі при-значено Жежерю Сергія Олексан-дровича, що мешкає за адресою: 91493, м. Луганськ, с. Ювелейне, кв. Шахтарський, 6.5, кв.58, лі-цензія АА № 630099 від 15.12.2003р.

Претензії приймаються про-тягом місяця з дня публікації оголошення.

Ліквідатор СВК «Інгулець» (с. Іскрівка, Петровського р-ну) Спіцин І. А., в зв'язку з необ-хідністю виплати заборгованос-ті по заробітній платі звертаєть-ся до звільнених працівників підприємства за проханням тер-міново надати інформацію про особові банківські рахунки та ідентифікаційні коди.

Інформацію надислати за адресою: Кіровоградська обл., Петровський р-н, с. Іскрівка, вул. Інгулецька, 27, СВК «Ін-гулець».

Господарський суд Дніпро-петровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйби-шева, 1а) постановою від 20.04.2005р. по справі № Б 40/50/05 визнав банкрутом ПП «Зелена Карета», ЄДРПОУ 31980564, (м. Нікополь Дніп-ропетровської обл.) та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Юрин Микола Леонідович, ліц. АА № 783080 (53219, м. Нікополь Дніпропетровської обл., вул. Дружби 6, кв. 98).

Претензії кредиторів при-ймаються протягом місяця.

ДГУ «Агентство з питань банкрутства» повідомляє про проведення аукціону з продажу активів Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Ганичі» Назва та характеристика об'єкту продажу: цегельний завод «Мочар» Бригада № 2. Закарпатська обл., Тячівський р-н, с. Ганичі вул. Леніна . **Початкова ціна продажу:** 58757,20 грн. з урахуван-ням ПДВ. **Гарантійний внесок:** 2937,86 грн. з урахуванням ПДВ вноситься на р/р 26000012819145 в БАТ «Держ. Есп.-ім. банк Укра-їни» в м. Києві, МФО 322313, код ЄДРПОУ 31025727. Одержувач: Державна госпрозрахункова установа «Агентство з питань банкру-тства». **Організатор аукціону:** ДГУ «Агентство з питань банкру-тства». Адреса: 03150, м. Київ, вул. П. Любченка, 15, кім. 425, тел. 261-19-26. Час прийому: Пн.-Чт. - 10.00-17.00; Пт. - 10.00-15.45. **Порядок ознайомлення:** за місцезнаходженням об'єкту продажу, телефон для довідок 8(03122)3-58-20, відповідальна особа Бахтин В. В. **Порядок оформлення участі в аукціоні:** для реєстрації в якості учасника аукціону фізична особа або представник юридичної особи повинні надати Організатору торгів: документ, що посвідчує фізичну особу, або повноваження представника юридичної особи; документ про сплату гарантійного внеску; заявку на участь у аукціо-ні підписану і скріплену печаткою. **Кінцевий термін прийняття заявок:** 13.06.05 р. **Дата, час та місце проведення аукціону:** аук-ціон буде проведено 14.06.2005 р. об 11-й годині за адресою: За-карпатська обл. м. Ужгород, пл. Б. Хмельницького 2/234. Під час проведення аукціону ведеться протокол, до якого заноситься ре-зультат публічних торгів ціна продажу, відомості про переможця аукціону, сума та номер рахунку на який переможцю потрібно внесе-ти кошти. Протокол підписується ліцитатором та покупцем і в три-денний термін затверджується керівником організатора торгів. Ко-пія затвердженого протоколу видається переможцю аукціону. Пере-можець аукціону, який відмовився від підписання протоколу, поз-бавляється права на подальшу участь у аукціоні і повернення йому внесеного гарантійного внеску. Договір купівлі-продажу між покуп-цем та боржником укладається протягом 15 днів з моменту затвер-дження протоколу аукціону керівником організатора публічних тор-гів. Оплата за придбаний об'єкт здійснюється переможцем аукціо-ну протягом 30 календарних днів з моменту підписання договору купівлі-продажу. Гарантійний внесок, унесений покупцем для учас-ті в аукціоні, зараховується покупцеві в рахунок остаточної оплати ціни продажу об'єкту.

УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ

Оголошує конкурс до аспірантури за спеціальностями:

- ♦ **08.05.01 - Світове господарство і міжнародні економічні відносини**
- ♦ **08.06.01 - Економіка, організація і управління підприємствами**
- ♦ **12.00.11 - Міжнародне право**

на денну та заочну форму навчання.

Прийом документів з **1 липня 2005 року до 30 вересня 2005 року.**

Підготовка здійснюється за державним замовленням та за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб.

Документи подаються за адресою:
01601, м. Київ-061, вул. Чигоріна, 57, каб. 412.
Для довідок: тел. 529-60-87.

Філія Агентства з питань банкрутства в Львівській області та арбі-тражний керуючий ЗАТ «Львівський м'ясокомбінат» п. Ящишин О. Ю, 10 червня 2005 року проводить аукціон з продажу майна банку, яке знаходиться за адресою: м. Львів, вул. Промислова, 50/52, а саме: Будівля (ідалня) літ. «Б''-2», пл. 237,8 м 2 - вартість 12 251 грн. у т. ч. ПДВ.

Гарантійний внесок в розмірі 5 % від початкової ціни продажу та ре-єстраційний збір в розмірі 17,00 грн. для реєстрації учасників вноситься на рахунок Філії Агентства з питань банкрутства в Львівській області № 260028218 в ЛОД АППБ «Аваль», МФО 325570, код ЄДРПОУ - 26254583 не пізніше ніж за три календарних дня до початку проведення аукціону.

Заявки на участь у аукціоні приймаються за адресою: м. Львів, вул. Сахарова, 33, 4-й пов. з 10-00 до 17-00 год. Кінцевий термін подачі за-явок за три календарні дні до початку проведення аукціону. Аукціон бу-де проводитись за адресою: м. Львів, вул. Сахарова, 33, 4-й пов. Додат-кова інформація за тел. (0322) 244-32-66

Товариство з обмеженою відповідальністю «Кроносс»

код ЄДРПОУ 32322777, зареєстроване Виконавчим комітетом Алуштин-ської Миської Ради Автономної Республіки Крим, оголошує про змен-шення статутного фонду до 30 000 (тридцять тисяч) гривень. Заперечен-ня кредиторів приймаються за адресою: 98500, АР Крим, м. Алушта, вул. Червоноармійська, Б, 1, **тел. (06560) 25916, (8044) 492-16-80.**

Господарський суд Сумської області (4-477, м. Суми, просп. Шевченка, 18/1) постановою від 14.04.2005 р. у справі № 12/16-04 визнав товариством з обмеженою відповідальністю «Роса» (Сумська область, Роменський район, с. Рогинці, код 31834364) банкрутом і відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого За-корко Вадима Вікторовича, ліцензія серії АА № 719836 від 19.02.2004 р. (адреса: 40030, м. Суми, вул. Пролетарська, 69, 2-й поверх).

Ухвалою Господарського суду Полтавської області (36000, м. Пол-тава, вул. Зигіна, 1) від 07.04.2005 року по справі № 10/35 порушено провадження у справі про банкрутство приватного підприємства «Бі-рюза» (Полтавська область, Кобеляцький район, с. Григоро-Бригадирівка, р/р № 26009301221452 в філії «Полтавське Центральне відділення «Промінвестбанку» МФО 331069 код ЄДРПОУ 31873602).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Гри-ценка Івана Павловича, ліцензія АА № 487797 від 30.04.2003 року.

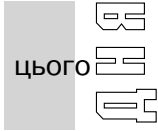
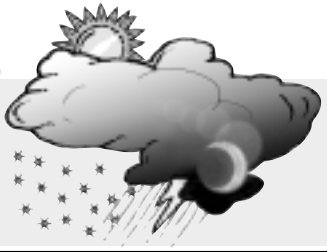
Претензії приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення за адресою: 36009, м. Полтава, вул. Ст. Кондратенка, 6, 2 поверх.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:

Рішення адміністрації ради Фонду гарантування вкладів фізичних осіб від 21.04.2005р. № 38 „Про збільшення розміру відшкодування коштів закладами» зареєстроване в Міністерстві юстиції України 29.04.2005р. за № 461/10741. Відповідно до чинного законодавства рішення набирає чинності за 10 днів після дати реєстрації в Міністерстві юстиції.

Згідно з вищезазначеним рішенням Фонд гарантує кожному вкладнику банків учасників (тимчасових учасників) Фонду відшкодування коштів закладами, включаючи відсотки, у розмірі загальної суми вкладів в одному банку, але не більше **п'яти тисяч гривень**.

12 травня в Україні часом дощі. В південних, центральних та північних областях місцями сильні. Вітер північно-західний 5—12 м/сек. Денна температура 8—14 градусів тепла, на півдні до +18

11 ТРАВНЯ

■ 1864 р. Народилась англійська письменниця Етель Ліліан Войнич. Найвідоміший твір — роман “Овод”. Переклала Шевченка та українські народні пісні.
■ 1924 р. Харківський паровозобудівний завод випустив перші трактори.
■ 1925 р. Народився актор і педагог Микола Рушківський.
■ 1939 р. Спалахнув радянсько-японський військовий конфлікт на річці Халхін-Гол.
■ 1955 р. Помер український математик академік Микола Крилов.
■ 1955 р. Народився Юрій Седих, олімпійський чемпіон з метання молота.
■ 1961 р. По Дніпру почали ходити перші “ракетки” — теплоходи на підводних крилах.

Пріоритетні напрями наукових досліджень

12 травня цього року відбуються загальні збори Національної академії наук України. Нині обговорюється роль академічної науки в розбудові демократичної правової держави. У цьому зв'язку редакція взяла інтерв'ю у директора Інституту законодавства Верховної Ради України, віце-президента Академії правових наук України Олександра КОПИЛЕНКА.

— Шановний Олександр Любимовичу, як можна оцінити співпрацю Інституту законодавства як базової установи науково-правового забезпечення законодавчої діяльності Верховної Ради України з Національною академією наук України?

— Інститут законодавства активно співпрацює з НАН України у сфері розробки і втілення в життя актуальних законодавчих проєктів. Варто назвати постанови Президії НАН України від 28 березня 2003 р. “Про співробітництво Національної академії наук України, Академії правових наук України та Інституту законодавства Верховної Ради України у вирішенні проблем наукового забезпечення законотворчого процесу в Україні”, якими визначено пріоритетні напрями наукових досліджень для вищезазначених установ.

У червні минулого року відбулась спільна сесія Секції суспільних і гуманітарних наук НАН України, Академії правових наук України та Інституту законодавства Верховної Ради України з питань розвитку правової системи та наукового забезпечення законотворчого процесу. Найбільшим часом матеріали цієї сесії побачать світ.

Якщо говорити про конкретні академічні установи, то разом з Інститутом держави і права ім. В. Корецького НАН України здійснюємо спільний проєкт, спрямований на визначення

перспектив нашої правової системи. Підготовлено Концепцію розвитку законодавства України, яка могла б стати основою для формування перспективного і поточних планів роботи Верховної Ради України.

Реалізовано спільний проєкт з Інститутом економіко-правових досліджень НАН України із проблем визначення економічних пріоритетів у законодавстві. Зрозуміло, що плани законотворчої роботи мають формуватися з урахуванням подібних пріоритетів і орієнтирів суспільного розвитку.

— Які науково-правові проблеми ви вважаєте пріоритетними в теперішній час?

— Нині Інститут законодавства спільно з Українським мовно-інформаційним фондом НАН України працює над проєктом, пов'язаним з лінгвістичною експертизою законотворчих проєктів. Це болюча проблема, яка має давнє історичне коріння. Ще на початку 1918 року видатний діяч українського відродження С. Єфремов писав про “вавилонське столпотворення” в міністерських паперах.

Цей проєкт є результатом рішень згаданої сесії і здійснюється під особистим патронатом Голови Верховної Ради України, академіка НАН України Володимира Литвина — його фундаментальні праці здобули загальне визнання.

Іншою важливою проблемою загальнодержавного значення, на мій погляд, є проблема моніторингу ефективності застосування законодавства України, яка має ґрунтуватися на наукових прогнозах перспектив розвитку українського суспільства, враховувати сучасну політико-економічну ситуацію у державі й визначати шляхи подальшого вдосконалення законодавства в інтересах нації. Головними завданнями згаданої програми є поглиблений аналіз ефективності реалізації чинного законодавства, вироблення конструктивних пропозицій щодо найповнішого законодавчого забезпечення вирішення економічних, політичних, соціальних та інших питань.

У здійсненні цього загальнодержавного проєкту ми плануємо поглибити нашу співпрацю з НАН України, зокрема, з науково-дослідними установами відділень історії, філософії і права, а також економіки.

— Ви не раз кажете про Академію правових наук...

— Справді, велику увагу проблемам державотворення та формування національної правової системи України приділяє Академія правових наук України, яка законодавством визначена як вища державна наукова установа в галузі права, головний виконавець та координатор фундаментальних і прикладних

наукових досліджень у цій сфері. Академія правових наук має потужний науковий потенціал, зокрема, у її складі працюють науково-дослідні інститути державного будівництва і місцевого самоврядування; вивчення проблем злочинності; приватного права і підприємництва; інтелектуальної власності; науково-дослідний центр правової інформатики.

Цілком закономірно, що нині академія працює над правовим забезпеченням урядової програми “Назустріч людям”.

— Сьогодні в наукових колах обговорюють питання подальшої організації чи реорганізації академічної науки. Яке ваше ставлення до цих проблем?

— Справді, останнім часом дебатуються ідеї трансформації академічної науки, зокрема, передачі її до сфери діяльності університетів. Не торкаючись основних пунктів цієї дискусії — від нашої традиції організації науки до надмірного навчального навантаження в університетах, скажу лише, що професор — людина повністю невідільна і керована адміністрацією. Водночас академік національної або галузевої академії, який має гарантії держави, кажучи юридичною мовою, є постаттю “процесуально незалежною” насамперед у свободі творчого пошуку.

Важливо, що Президент України Віктор Ющенко та уряд України надають підтримку академічній науці.

— Що ви ще могли б додати напередодні загальних зборів?

— Особливо приємно відзначити, що на цих зборах наш співробітник Андрій Ковальчук отримає премію НАН України для молодих вчених за монографію “Банки. Кредит. Фінанси: законодавчо-правовий вимір”.

СПОРТ

І орден Перемоги... покуштували

На гребному каналі Одеської залізниці відбувся змагання 5-го міжнародного турніру з веслування, присвяченого пам'яті олімпійської чемпіонки в Мюнхені 1972 року Юлії Рябчинської.

Одеситка Юлія Рябчинська, багаторазова чемпіонка світу і переможниця XX Олімпіади в Мюнхені, трагічно загинула під час тренувального збору у Грузії 13 січня 1973 року. Їй було 26 років.

З 1974 року проводиться Меморіал Юлії Рябчинської, учасниками якого є найсильніші веслувальники світу. Раніше ці змагання проходили на гребному каналі у Крилатському в Москві. Після розвалу СРСР Меморіал Юлії Рябчинської почали проводити в Україні — Тернополі, Житомирі. П'ятий рік поспіль змагання пам'яті Юлії Рябчинської приймає Одеса.

— Цього року старт в Одесі взяли 142 спортсмени з 9 областей України і Республіки Білорусь, — розповів “Голосу України” суддя національної категорії Віктор Лесяк. — В Одеського гребного каналу репутація “швид-

кої води”, і сюди прагнуть потрапити на початку спортивного сезону веслувальники для перших стартів сезону.

Головний старт меморіалу — веслування на байдарці-одиночці на дистанції 500 метрів. Саме на цій дистанції завоювала олімпійське золото в Мюнхені українська спортсменка.

Другий рік поспіль суперприз Меморіалу на дистанції 500 метрів завоювала 19-річна Ірина Муравйова, майстер спорту з міста Южний (Одеська область), котра представляє товариство “Динамо”. Її результат — 2. 17,2, на жаль, далекий від олімпійських рекордів. Позначилася, мабуть, негода — дув зустрічний вітер, що здирав хвилю.

Нинішній Меморіал Юлії Рябчинської проходив у рамках Кубка міст-героїв і був присвячений 60-річчю Великої Перемоги.

Організатор Меморіалу, заслужений тренер України і СРСР Геннадій Павлович Дяченко записав у змагання вете-

ранів — Героїв Радянського Союзу, учасників оборони і визволення Одеси від німецько-фашистських і румунських окупантів. На честь ветеранів на березі гребного каналу відбувся великий святковий концерт, а фронтовикам довелося виступати цього дня у незвичній для себе ролі — вони вручали нагороджені переможцям змагань.

А сюрпризом для ветеранів і спортсменів став величезний 20-кілограмовий торт, виготовлений у формі ордена Перемоги. Покуштувати солодкий приз змогли всі — і їхні спадкоємці.

В'ячеслав ВОРОНЬКОВ. На знімку: володарка суперпризу — Ірина Муравйова.

На аренах країни і світу

Футбол. Чемпіонат України. Вища ліга. 25-й тур.

“Арсенал” — “Металіст”. 0:0. 2 000. Вилучено: Ібанду (82, два попередження).

“Оболонь” — “Таврія”. 0:1. 800. Литовченко, 72. Вилучено: Литовченко (73, два попередження).

“Ворскла-Нафтогаз” — “Закарпаття”. 2:0. 4 500. Чичиков, 76. Міленкович, 90+1.

“Борисфен” — “Шахтар”. 0:2. 3 500. Матузалем, 44, Брандао, 81.

“Металург” Д — “Волинь”. 1:0. 3 000. Бабангіда, 15.

“Дніпро” — “Іллічівець”. 2:0. 7 000. Грицай, 54, Радченко, 61.

“Чорноморець” — “Динамо”. 0:3. 20 500. Чернат, 18, Рінкон, 31 (п), Верпаковскіс, 55.

“Металург” Зп — “Кривбас”. 2:0. 3 500. Любарський, 21, Лучкевич, 76.

“Шахтар” — 64 очки, “Динамо” — 61, “Металург” Д — 43, “Дніпро” — 40, “Волинь” — 39, “Чорноморець” — 38, “Іллічівець” — 38, “Таврія” — 32, “Кривбас” — 28, “Металіст”, “Арсенал”, “Металург” Зп — по 27, “Ворскла” — 24, “Закарпаття” — 20, “Борисфен” — 18, “Оболонь” — 16.

Міжнародний турнір пам'яті Віктора Банникова (U-16). Бородянка, Обухів, Буча, Київ. Група А. Україна—Литва. 4:0. Бельгія—Словаччина. 1:1. Україна—Сло-

ваччина. 0:0. Бельгія—Литва. 2:0. Словаччина—Литва. 1:1. Україна—Бельгія. 3:0.

	В	Н	П	М	О
Україна	2	1	0	7	0
Бельгія	1	1	1	3	4
Словаччина	0	3	0	2	2
Литва	0	1	2	1	7

Група Б. Росія—Туреччина. 0:0. Болгарія—Польща. 0:2. Росія—Болгарія. 3:1. Туреччина—Польща. 3:0. Польща—Росія. 0:0. Туреччина—Болгарія. 1:0. Туреччина — 7 очок, Росія — 5, Польща — 4, Болгарія — 0.

Сьогодні відбудуться вирішальні матчі. Спершу в Бородянці третє-четверте місце розіграють збірні Бельгії і Росії. (Початок матчу о 12.00). А за перше-друге місце на стадіоні НТК ім. В. Банникова (на території НСК “Олімпійський”) посередяться команди України і Туреччини (початок о 16.30).

Хокей. Австрія (Відень, Інсбрук). Чемпіонат світу. Кваліфікаційний раунд. Група F. США—Фінляндія. 4:4. Латвія—Україна. 3:0. Канада—Швеція. 4:5. Канада—Фінляндія. 3:3. Швеція—США. 1:5. Фінляндія—Латвія. 0:0. Україна—США. 1:1. Група E. Росія—Швейцарія. 3:3. Білорусь—Казахстан. 2:0. Словаччина—Чехія. 1:5. Словаччина—Швейцарія. 3:1. Чехія—Росія. 1:2. Росія—Казахстан. 3:1. Швейцарія—Білорусь. 2:0.

Підготував Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Редактор номера Володимир КОРОЛЮК.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

► Рукописів не повертаємо.

► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

► Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775. для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна: для фізичних осіб — 3,30 грн. та 2,00 грн.

для підприємств і організацій — 6,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 159037.

СПДФО Гайденок В. І.

(Друкарня «Нормальне цень») 61068, м. Харків, вул. Тарасівська, 2а.

Зам. 173

ВАТ «Видавництво «Вільна Україна»

79026, м. Львів, вул. В. Великого, 2.

Зам. 258

ВАТ «Видавництво «Київська правда»

04136, м. Київ, вул. М. Гребка, 13.

Зам. 1727

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54;

відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

rekлама@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Internet: http://uamedia.visti.net/golos